

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

akademska 2008/09. godina

Usaglašen prema tehničkim ispravkama

Nastavno-naučnog vijeća po Odlukama

broj: 02-01/188 od 19. 5. 2009. godine i

broj: 02-01/506 od 16. 10. 2009. godine

Sarajevo, 2009.

OPIS STUDIJA

Uz osnovne studije navedenih jezika i pripadajućih književnosti, na Odsjeku se odvija i obavezni nastavni proces iz predmeta:

- *Pedagogija,*
- *Metodika nastave jezika i književnosti,*
- *Strani jezik.*

CILJ STUDIJA

Ospособiti studente za analizu strukture savremenog bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika: da ovladaju znanjima iz književnosti na ovim jezicima (od prvih pisanih spomenika do danas) i znanjima iz historije navedenih jezika. Uz pomoćne discipline (*Metodika, Pedagogija, Uvod u opću lingvistiku, Teorija književnosti...*) – zavisno od akademskog nivoa za koji se opredijele studenti/-ice – stječe se pripadajuća akademska titula i stručno zvanje.

ORGANIZACIJA STUDIJA

Nastavnim planom i programom predviđen je jednopredmetni i dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i književnosti naroda BiH, odnosno dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i stranog jezika, te dvopredmetni (kombinirani) studij bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i jednog od ostalih odsjeka na Filozofskome fakultetu koji svojim planovima nude mogućnost dvopredmetnog (kombiniranog) studija.

Imajući u vidu zainteresiranost studenata za određene smjerove, u školskoj 2008/2009. godini studij na Odsjeku za bosanski, hrvatski, srpski jezik realizirat će se kao jednopredmetni i dvopredmetni (kombinirani) studij. Kad je riječ o dvopredmetnom studiju, radi se o sljedećim kombinacijama:

- A. u okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i Odsjeka za književnosti naroda BiH;
- B. u okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i drugog "filološkog" odsjeka (anglistika, germanistika, romanistika, slavistika i orijentalistika);
- C. u okviru Filozofskog fakulteta, između Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik i "nefiloloških" odsjeka koji svojim planovima nude mogućnost dvopredmetnog (kombiniranog) studija kao što su: filozofija i sociologija; historija; historija umjetnosti; komparativna književnost i bibliotekarstvo i pedagogija.

STEPENOVANJE NASTAVE

Nastava je stepenovana u tri nivoa: 3+2+3 godine, odnosno 6+4+6 semestara. Opterećenje studenata tokom nastavnog procesa (što uključuje i ispite) – prema planiranim predmetima i zbirno po semestrima – izražava se u ECTS bodovima.

JEDNOPREDMETNI STUDIJ

Nakon prvog ciklusa (6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog završnog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe zvanje – bakalaureat (B.A.) i može raditi poslove pomoćnika ili saradnika, odnosno administrativnog radnika u odgovarajućim djelatnostima (izdavaštvu, javnim medijima, školstvu, ali ne kao nastavnik ili profesor).

Nakon drugog ciklusa (+4 semestra), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 120 ECTS bodova, student stječe zvanje – magisterij (M.A.) i naziv magistar (bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika).

Nakon trećeg ciklusa (+6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe akademsko zvanje - doktor nauka.

DVOPREDMETNI STUDIJ

Nakon prvog ciklusa (6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog završnog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe zvanje bakalaureat bosanskoga jezika i književnosti (B.A.).

Nakon drugog ciklusa (+4 semestra), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 120 ECTS bodova, student stječe zvanje magistar bosanskog (hrvatskog, srpskog) jezika i književnosti naroda BiH – nastavnik, ili magistar bosanskog (hrvatskog, srpskog) jezika – lektor, ili magistar – prevodilac s (ime stranog jezika) na bosanski (hrvatski, srpski) jezik.

Nakon trećeg ciklusa (+6 semestara), izvršenih svih obaveza iz nastavnog procesa, položenih svih ispita, odbranjenog diplomskog rada i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stječe zvanje doktor lingvističkih nauka.

IZBORNI PREDMETI

Nastavnim planom i programom predviđen je veći broj izbornih predmeta, koji mogu biti s liste izbornih predmeta Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik ili s liste drugih odsjeka Fakulteta.

OPĆI PREDMETI

U prvom i drugom semestru studenti mogu birati koji će Opći predmet (Engleski jezik, šifra: FIL ANG 104, Njemački jezik, šifra: FIL GER 104, Francuski jezik, šifra: FIL ROM 104) pohađati.

NAČIN PROVJERE ZNANJA

Završna provjera znanja u pravilu se obavlja pismeno i usmeno.

U toku prvog ciklusa studija studenti moraju uraditi jedan seminarski rad iz jezika.

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK + KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

PRVI CIKLUS STUDIJA – NASTAVNIČKI SMJER

1. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Pravopis	FIL BHS 123	2	1	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Uvod u standardni jezik	FIL BHS 121	2	0	1	4
Opća lingvistika	3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	2	6
Savremeni jezik	4.	Strani jezik (opći predmet)		1	0	1	2
Ukupno:				14			18

2. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	1	1	1	4
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	3	0	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Staroslavenski jezik	FIL BHS 141	2	0	2	6
Savremeni jezik	4.	Strani jezik (opći predmet)		1	0	1	2
Ukupno:				14			18

3. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija I	FIL BHS 225	2	1	2	7
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	0	2	5
Savremeni jezik	3.	Ruski jezik	FIL SLA 209	2	0	1	5
Pedagogija	4.	Pedagogija I	FIL PED 205	1	0	1	2
Ukupno:				14			18

4. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija II	FIL BHS 226	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	0	2	5
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lektorski seminar I	FIL BHS 236	0	3	0	5
Pedagogija	4.	Pedagogija II	FIL PED 206	1	0	1	2
Ukupno:				14			20

5. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	1	3
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Sintaksa I	FIL BHS 331	2	1	2	5
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Historija književnog jezika I	FIL BHS 344	2	2	1	5
	4.	Izrada dodiplomskog rada	FIL BHS 399				3
Izborni predmet	5.	Strukturalistička lingvistika	FIL BHS 385	1	0	0	2
		Kompjuterska lingvistika	FIL BHS 381	1	0	0	2
Ukupno:				14			18

6. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	1	2	5
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historija književnog jezika II	FIL BHS 345	2	2	1	5
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 328	2	0	1	3
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	4.			1	0	0	2
	5.	Završni dodiplomski rad	FIL BHS 399				3
Ukupno:				14			18

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
JEDNOPREDMETNI STUDIJ

PRVI CIKLUS STUDIJA – LEKTORSKI SMJER

1. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Pravopis	FIL BHS 123	2	2	2	7
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Uvod u standardni jezik	FIL BHS 121	2	0	1	6
Opća lingvistika	3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	1	6
Savremeni jezik	4.	Strani jezik (opći predmet)		1	0	1	2
Književnost	5.	Usmena književnost – pjesničke vrste	FIL KBIH 111	2	0	2	5
Književnost	6.	Interkulturalno izučavanje južnoslavenskih književnosti i književnosti naroda BiH	FIL KBIH 181	2	0	1	4
Ukupno:				21			30

2. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	2	2	10
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	3	1	2	10
Savremeni jezik	3.	Strani jezik (opći predmet)		1	0	1	2
Književnost	4.	Usmena književnost – prozne vrste	FIL KBIH 112	2	0	2	5
Književnost	5.	Književnost i medijski žanrovi	FIL KBIH 183	2	0	0	3
Ukupno:				20			30

3. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija I	FIL BHS 225	2	2	2	10
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lektorski seminar I	FIL BHS 236	0	4	0	6
Izborni predmet	3.	Akcentologija I	FIL BHS 272	2	0	0	3
		Književnojezička politika u BiH od 70-ih do 90-ih godina 20. stoljeća	FIL BHS 270	2	0	0	3
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	4.			1	0	1	3
Književnost	5.	Starija bošnjačka književnost	FIL KBIH 221	1	0	1	3
Književnost	6.	Starija hrvatska književnost	FIL KBIH 231	1	0	1	3
Književnost	7.	Starija srpska književnost	FIL KBIH 241	1	0	1	2
Ukupno:				20			30

4. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija II	FIL BHS 226	2	2	2	10
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lektorski seminar II	FIL BHS 237	0	4	0	6
Izborni predmet	3.	Akcentologija I	FIL BHS 272	2	0	0	3
		Akcentologija II	FIL BHS 273	2	0	0	3
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	4.			1	0	1	3
Književnost	5.	Bošnjačka književnost preporodnog doba	FIL KBIH 222	1	0	1	3
Književnost	6.	Hrvatska književnost 19. stoljeća	FIL KBIH 232	1	0	1	2
Književnost	7.	Srpska književnost 19. stoljeća	FIL KBIH 242	1	0	1	3
Ukupno:				20			30

5. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Sintaksa I	FIL BHS 331	2	1	2	7
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 328	2	0	1	5
Izborni predmet	4.	Strukturalistička lingvistika	FIL BHS 385	2	0	0	4
		Kompjuterska lingvistika	FIL BHS 381	2	0	0	4
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	5.			1	0	1	4
Književnost	6.	Bošnjačka književnost prve polovine 20. vijeka	FIL KBIH 321	1	0	1	2
Književnost	7.	Hrvatska književnost prve polovine 20. stoljeća	FIL KBIH 331	1	0	1	2
Ukupno:				20			30

6. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	1	2	7
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	1	2	7
Izborni predmet	3.	Dijalekatska baza u jeziku sevdalinke	FIL BHS 391	2	0	0	2
		Jezičke odlike epa Ženidba Smailagić Meha	FIL BHS 392	2	0	0	2
Književnost	4.	Bošnjačka književnost druge polovine 20. vijeka	FIL KBIH 321	1	0	1	3
Književnost	5.	Hrvatska književnost druge polovine 20. stoljeća	FIL KBIH 331	1	0	1	3
	6.	Završni dodiplomski rad	FIL BHS 399	0	4	0	8
Ukupno:				20			30

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK + DRUGA STUDIJSKA GRUPA
PRVI CIKLUS STUDIJA – PREVODILAČKI SMJER

1. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Pravopis	FIL BHS 123	2	2	2	7
Opća lingvistika	2.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	1	1	5
Književnost	3.	Uvod u teoriju književnosti	FIL KBIH 161	1	0	1	3
Ukupno:				12			15

2. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	3	0	2	6
Književnost	3.	Uvod u književne teorije	FIL KBIH 162	1	0	1	3
Ukupno:				12			15

3. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija I	FIL BHS 225	2	2	2	7
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Dijalektologija I	FIL BHS 253	2	1	1	5
Književnost	3.	Starija bošnjačka književnost	FIL KBIH 221	1	0	1	3
Ukupno:				12			15

4. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija II	FIL BHS 226	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historija književnog jezika	FIL BHS 248	2	2	1	6
Književnost	3.	Bošnjačka književnost preporodnog doba	FIL KBIH 222	1	0	1	3
Ukupno:				12			15

5. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	1	3
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Sintaksa I	FIL BHS 331	2	1	2	5
Književnost	3.	Bošnjačka književnost prve polovine 20. vijeka	FIL KBIH 321	1	0	1	3
	4.	Izrada dodiplomskog rada	FIL BHS 399	0	2	0	4
Ukupno:				12			15

6. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	0	2	4
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	1	1	4
Književnost	3.	Bošnjačka književnost druge polovine 20. vijeka	FIL KBIH 321	1	0	1	3
	4.	Završni dodiplomski rad	FIL BHS 399	0	2	0	4
Ukupno:				12			15

U toku svake godine mora se uraditi jedan seminarski rad iz jezika.

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH + BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
PRVI CIKLUS STUDIJA – NASTAVNIČKI SMJER

1. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Pravopis	FIL BHS 123	2	0	2	5
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Uvod u standardni jezik	FIL BHS 121	2	0	1	4
Opća lingvistika	3.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	1	3
Ukupno:				10			12

2. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	0	1	4
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	3	0	1	5
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Staroslavenski jezik	FIL BHS 141	2	0	1	3
Ukupno:				10			12

3. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija I	FIL BHS 225	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	0	1	4
Izborni predmet	3.	Akcentologija I	FIL BHS 272	2	0	0	2
		Književnojezička politika u BiH od 70-ih do 90-ih godina 20. stoljeća	FIL BHS 270	2	0	0	2
Ukupno:				10			12

4. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija II	FIL BHS 226	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	0	1	4
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lektorski seminar I	FIL BHS 236	0	2	0	2
Ukupno:				10			12

5. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	1	4
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Sintaksa I	FIL BHS 331	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Historija književnog jezika I	FIL BHS 344	2	0	0	2
Ukupno:				10			12

6. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	1	2	6
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Historija književnog jezika II	FIL BHS 345	2	1	0	4
Izborni predmet	3.	Dijalekatska baza u jeziku sevdalinke	FIL BHS 391	2	0	0	2
		Jezičke odlike epa Ženidba Smailagić Meha	FIL BHS 392	2	0	0	2
Ukupno:				10			12

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK + DRUGA NEJEZIČKA
STUDIJSKA GRUPA

PRVI CIKLUS STUDIJA

1. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Pravopis	FIL BHS 123	2	1	2	8
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	3	0	2	6
Strani jezik	3.	Strani jezik – opći predmet		1	0	(1)	1 (1)
Ukupno:						12	15

2. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	2	2	8
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Morfologija I	FIL BHS 225	2	1	2	6
Strani jezik	3.	Strani jezik – opći predmet		1	0	(1)	1 (1)
Ukupno:						12	15

3. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Morfologija II	FIL BHS 226	2	2	2	8
Opća lingvistika	2.	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	2	2	7
Ukupno:						12	15

4. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa I	FIL BHS 331	2	2	2	8
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 228	2	2	2	7
Ukupno:						12	15

5. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	1	2	6
Opća lingvistika	2.	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 313	2	0	1	4
	3.	Pripreme za izradu dodiplomskog rada	FIL BHS 398	0	4	0	5
Ukupno:						12	15

6. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa III	FIL BHS 333	2	1	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 329	2	0	1	4
	3.	Izrada dodiplomskog rada	FIL BHS 399	0	2	0	2
Ukupno:						10	12

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK + KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH
DRUGI CIKLUS STUDIJA – NASTAVNIČKI SMJER

7. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	1	2	6
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Dijalektologija I	FIL BHS 451	2	0	1	5
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 429	2	1	1	5
Izborni predmet	4.	Funkcionalna stilistika	FIL BHS 468	1	1	0	2
		Pragmalingvistika	FIL BHS 484	1	1	0	2
Ukupno:						14	18

8. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika	FIL BHS 434	2	1	2	6
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Dijalektologija II	FIL BHS 452	2	1	1	5
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	0	1	5
Psihologija	4.	Osnovi psihologije	FIL PSI 409	2	0	0	2
Ukupno:						14	18

9. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	1.	Uvod u slavistiku	FIL BHS 549	2	1	0	4
Opća lingvistika	2.	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	1	0	3
Opća lingvistika	3.	Sociolingvistika	FIL BHS 515	2	1	0	3
Psihologija	4.	Odabrane teme iz primijenjene psihologije	FIL PSI 509	2	0	0	2
		Priprema za završni diplomski rad	FIL BHS 598	0	3	0	6
Ukupno:						14	18

10. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Historija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	1.	Poredbena gramatika slavenskih jezika	FIL BHS 550	2	0	2	4
Izborni predmet	2.	Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	2	0	0	2
		Kognitivna semantika	FIL BHS 483	2	0	0	2
Metodika	3.	Metodika nastave jezika	FIL BHS 508	2	0	1	4
Izborni predmet sa fakultetske (vanjske) liste	4.			1	1	0	2
	5.	Završni diplomski rad	FIL BHS 599	0	3	0	6
Ukupno:						14	18

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
JEDNOPREDMETNI STUDIJ
DRUGI CIKLUS STUDIJA – LEKTORSKI SMJER

7. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	1	2	8
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lektorski seminar III	FIL BHS 461	0	4	0	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	1	1	7
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	4.			1	0	1	2
Književnost	5.	Poetika usmene književnosti	FIL KBIH 411	2	0	1	4
Književnost	6.	Poetika književnosti za djecu i omladinu	FIL KBIH 481	2	0	0	3
Ukupno:				20			30

8. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika I	FIL BHS 434	2	2	2	10
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lektorski seminar IV	FIL BHS 462	0	4	0	6
Izborni predmet	3.	Poststrukturalistička lingvistika	FIL BHS 486	2	0	0	3
		Kognitivna semantika	FIL BHS 483	2	0	0	3
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	4.			1	0	1	3
Književnost	5.	Poetike bošnjačke književnosti do 20. stoljeća	FIL KBIH 421	2	0	1	4
Književnost	6.	Poetike hrvatske književnosti do 20. stoljeća	FIL KBIH 421	2	0	1	4
Ukupno:				20			30

9. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika II	FIL BHS 535	2	0	2	7
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Lektorski seminar V	FIL BHS 563	0	4	0	6
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Dijalektologija	FIL BHS 553	2	1	1	5
Opća lingvistika	4.	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	1	0	4
	5.	Završni diplomski rad	FIL BHS 598	0	5	0	8
Ukupno:				20			30

10. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Lektorski seminar VI	FIL BHS 564	0	8	0	12
Izborni predmet	2.	Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	2	0	0	3
		Analiza diskursa	FIL BHS 582	2	0	0	3
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	3.			1	0	1	3
	4.	Diplomski rad	FIL BHS 598	0	8	0	12
Ukupno:				20			30

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK + DRUGA STUDIJSKA GRUPA
DRUGI CIKLUS STUDIJA – PREVODILAČKI SMJER

7. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	0	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 428	2	0	1	3
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	3.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	0	1	3
Izborni predmet	4.	Funkcionalna stilistika	FIL BHS 468	1	1	0	3
		Pragmalingvistika	FIL BHS 484	1	1	0	3
Ukupno:				12			15

8. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika I	FIL BHS 434	2	2	2	7
Opća lingvistika	2.	Teorija i praksa prevođenja I	FIL BHS 417	2	2	0	5
Izborni predmet	3.	Poststrukturalistička lingvistika	FIL BHS 486	1	0	1	3
		Kognitivna semantika	FIL BHS 483	1	0	1	3
Ukupno:				12			15

9. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika II	FIL BHS 535	2	0	2	4
Opća lingvistika	2.	Teorija i praksa prevođenja II	FIL BHS 518	2	1	0	3
Opća lingvistika	3.	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	0	0	2
	4.	Priprema za izradu diplomskog rada	FIL BHS 598	0	3	0	6
Ukupno:				12			15

10. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Opća lingvistika	1.	Teorija i praksa prevođenja III	FIL BHS 519	2	1	0	3
Metodika	2.	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL KBIH	2	0	2	4
	3.	Završni diplomski rad	FIL BHS 599	0	6	0	8
Ukupno:				12			15

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
DVOPREDMETNI STUDIJ: KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH + BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

DRUGI CIKLUS STUDIJA – NASTAVNIČKI SMJER

7. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	1	2	6
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	2.	Dijalektologija I	FIL BHS 451	2	0	1	4
Izborni predmet sa fakultetske vanjske liste	3.			2	0	0	2
Ukupno:				10			12

8. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Semantika	FIL BHS 434	2	1	2	6
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	2.	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 428	2	0	0	3
Dijalektologija bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	3.	Dijalektologija II	FIL BHS 452	2	0	1	3
Ukupno:				10			12

9. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Lingvistička stilistika I	FIL BHS 529	2	1	1	5
Opća lingvistika	2.	Lingvistički Pravci i metode	FIL BHS 514	2	1	0	3
Metodika	3.	Metodika nastave jezika	FIL BHS 508	2	0	1	4
Ukupno:				10			12

10. semestar

NASTAVNA OBLAST	RED. BR.	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI
Standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik	1.	Lingvistička stilistika II	FIL BHS 530	2	1	1	4
Opća lingvistika	2.	Sociolingvistika	FIL BHS 515	2	1	0	4
Izborni predmet	3.	Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	2	1	0	4
		Analiza diskursa	FIL BHS 582	2	1	0	4
Ukupno:				10			12

U toku svake godine mora se uraditi jedan seminarski rad iz jezika.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Fonetika i fonologija BHS 122
Semestar i broj bodova: II. semestar; 3 časa predavanja, 2 časa vježbi: Nastavnički: 3 časa predavanja, 2 časa vježbi, ECTS 7; 3 časa predavanja, 1 čas seminara, 2 časa vježbi: Lektorski ECTS 10; 3 časa predavanja, 2 časa vježbi: Prevodilački ECTS 6; I. semestar, 3 časa predavanja, 2 časa vježbi: Opći smjer, ECTS 6;
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti ovladaju zanjima iz fonetike i fonologije standardnih jezika na štokavskoj osnovi: bosanskog, hrvatskog, srpskog i ovladaju teorijskim podacima o akcentu.
Sadržina predmeta: Na predavanjima će se osvijetliti odnos između bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, ukazati na istovjetnost njihovih struktura da bi se približila literatura koja se daje uz program. Poslije posredovanja ovih činjenica, osvijetlit će se odnos između fonetike i fonologije i jedinica njihove analize – glasa i foneme, artikulacija i klasifikacija glasova, inventar fonema i alofona, distribucija fonema i ograničenja u distribuciji, vidovi ostvarenja fonema kad se naruše zakoni distribucije, tj. alternacije fonema (glasovne promjene). Na koncu će se osvijetliti problematika akcenatskog sistema, jedinice i njihovo bilježenje, njihova distribucija i funkcija u riječi i rečenici.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: 2 testa - prvi sredinom, a drugi na kraju semestra, i završni ispit: pismeni i usmeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, Z., <i>Kriteriji za izbor razlikovnih obilježja u slavenskim jezicima</i>, Croatica, 23 i 24
2. Barić, E...et al., <i>Hrvatska gramatika</i> (dio <i>Fonetika i fonologija</i> i dio <i>Morfonologija</i>), Zagreb
3. Brozović, D., <i>O alofonskoj problematici u hrvatskoj ortoepiji (fonemi i alofoni u standardnom hrvatskom jeziku)</i>, X, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, sv. 9
4. Jahić, Dž...et al., <i>Gramatika Bosanskog jezika</i> (dio <i>Fonetika i fonologija</i> i dio <i>orfonologija</i>) Sarajevo – Zenica
5. Jerković, J., <i>Glasovna struktura jednosložne reči u srpskohrvatskom jeziku</i>, Prilozi proučavanju jezika, 1, Novi Sad
6. Junković, Z., <i>Prepostavke o fonološkoj vrijednosti samoglasnog r</i>, Filologija, Zagreb, sv. 8
7. Simić, S. i Ostojić, B., <i>Osnovi fonologije srpskohrvatskog jezika</i> (Dio drugi – <i>Fonologija srpskohrvatskog jezika</i>), Nikšić
8. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik</i> (dio <i>Fonetika</i>), Beograd
9. Škarić, I., <i>Slovo, glas i fonema j</i>, XXI, Jezik, Zagreb
10. Pavešić, S., <i>O izgovoru i pisanju ijekavskog refleksa dugog jata</i>, XXII, Jezik

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Pravopis, FIL BHS 123
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: I semestar; 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 2 časa vježbi: Nastavnički ECTS 6 ; 2 časa predavanja, 2 časa vježbi: Nastavnički kombinirani studij, 5 ECTS, 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 2 časa vježbi: Opći smjer ECTS 6; 2 časa predavanja, 2 časa seminara, 2 časa vježbi: Lektorski 7 ECTS; Prevodilački 7 ECTS.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s normama bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika.
Sadržina predmeta: <i>Predavanja.</i> Na predavanjima se upoređuju norme bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika na svim nivoima. Najprije se upoređuju ortografske norme bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Slijede glasovna i ortoepska norma; potom morfološka te tvorbeno norma. Slijedi uvid u posebnosti leksičko-semantičkih normi (izbor leksema; odnos prema riječima stranoga porijekla) te u osobenosti sintaksičkih normi bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. <i>Vježbe.</i> Vježbe prate predavanja: na konkretnim tekstovima upoređuju se tri standardnojezičke norme: norma bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Također se u vidu referata, prikaza i eseja obrađuju kraći i duži odlomci iz literature. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15. sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Priručnici: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S.: <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999, 216)
2. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: <i>Hrvatski pravopis</i>, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje)
3. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Muratagić-Tuna, H.: <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689
2. Tanović, I. – Šehović, A.: <i>Negativan uticaj stranih jezika na maternji jezik: Posljedice jezičke interferencije u jeziku povratnika iz zemalja prijema</i>, Sarajevo, Svjetlost, 2004, 177

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u standardni jezik BHS 121
Semestar i broj bodova: I. semestar; Nastavnički: 2 časa predavanja, 1 čas vježbi, 4 ECTS; 2 časa predavanja i 1 čas vježbi: Nastavnički kombinirani studij, 4 ECTS, Lektorski, 6 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti što upoznaju sa vidovima standardizacije organskih idioma do XIX stoljeća, kao predstandardnim periodom, i naznačajnijim rezultatima u ovoj djelatnosti, te da se temeljito upoznaju sa procesom standardizacije štokavskog narječja u XIX stoljeću, specifičnostima tih procesa kod Hrvata i Srba, a potom i u Bosni i Hercegovini, putu do zajedničkog standardnog jezika i njegovom funkcioniranju u XX stoljeću do disolucije na posebna nacionalne standardne jezike.
Sadržina predmeta: Na uvodnim predavanjima osvijetliti složenost jezika kao komunikacijskog fenomena, ukazati na bogatstvo idioma u kojima se on ispoljava, razliku među tim idiomima, kriterije klasifikacije idioma. Posebno će se osvijetliti priroda standardnog jezika kao neorganskog idiomoma, ali najprestižnijeg, njegove karakteristike, konkretnost (normiranost), funkcionalnu polivalentnost, i autonomnost. Osvijetlit će se put koji se mora preći od organskog idioma do standardnog jezika, (etape planiranja korpusa) i procesi koji prate njegovo funkcioniranje i razvoj (etape planiranja statusa) te vidovi njegovog raslojavanja. Poslije toga će se preći na prikaz ostvarenja koja imaju elemente standardizacije a koja su nastala prije inteziviranja ovih aktivnosti i stvaranja standardnih jezika u XIX stoljeću: hrvatskog, srpskog i bosanskog. Ukazaće se na specifičnosti tih procesa u svim našim sociokulturnim sredinama, na istaknute nosioce tih procesa, političke motive, posebno težnju za ujedinjenje u jeziku. Osvijetlit će se Bečki književni dogovor i njegovi učinci, pojavu Vukovaca na cijelom prostoru i približavanje normi u svim sredinama do mjere da se moglo govoriti o jednom jeziku. Osvijetlit će se funkcioniranje zajedničkog jezika u XX stoljeću, unitarističke i separatističke tendencije i rezultati tih tendencija do konačnog raspada zajedničkog standardnog jezika na nacionalne jezike: bosanski, hrvatski i srpski devedesetih godina XX stoljeća, te na dobre i loše strane ovog procesa.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: 2 testa - prvi sredinom, a drugi na kraju semestra, i završni ispit: pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, E...et al., <i>Hrvatska gramatika</i> (uvodni dio), Zagreb
2. Brozović, D., <i>Standardni jezik</i>, do 37. stranice
3. Halilović, S., <i>Bosanski jezik</i>, Sarajevo
4. Jahić, Dž...et al., <i>Gramatika Bosanskog jezika</i> (uvodni dio) Sarajevo – Zenica
5. Monnesland, S...et al., <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo
6. Popović, M., <i>Vuk Stefanović Karadžić</i>, Beograd
7. Radovanović, M., <i>Sociolingvistika</i> (poglavlja VIII i IX), Novi Sad
8. Simić, R. i Ostojić, B., <i>Osnovi fonologije srpskohrvatskog jezika</i> (od 13. do 107. str.), Nikšić
9. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik</i> (uvodni dio), Beograd
10. Vince, Z., <i>Putovima hrvatskoga književnog jezika</i>, Zagreb

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u lingvistiku, FIL BHS 111
Semestar i broj bodova: I. semestar: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi, Nastavnički, ECTS 6; 2 sata predavanja i 1 sat vježbi: Lektorski, ECTS 6; Nastavnički kombinirani studij, ECTS 3; Prevodilački: 2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi, ECTS 5; Opći smjer, III. semestar, 2 sata predavanja i 1 sat seminara, 2 sata vježbi, ECTS 6;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s temeljnim pojmovima lingvistike. Kolegij se ne bavi teorijskom analizom elemenata strukture jezika prema jezičnim nivoima, nego insistira na davanju uvida u poimanje jezika i njegovih elemenata u odnosu na različite pravce u lingvistici koji se mogu identificirati u njenu historijskom razvoju. Student treba da stekne kako jasnu sliku o osobenostima pojedinih pravaca tako i jasnu predodžbu o tome što je jezik i kako ga valja izučavati. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s općelingvističkog motrišta.
Sadržina predmeta: Na predavanjima se prati razvoj nauke o jeziku od najstarijih dokumenata koji svjedoče o jezikoslovlju pa do modernih lingvističkih pravaca 21 stoljeća. Posebna pozornost u kolegiju posvećena je nauku Ferdinanda de Saussurea kao lingvisti koji je bitno odredio smjer isučavanja lingvistike 20-og stoljeća, određivši je kao strukturalističku. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i>, Ljubljana 1975.
2. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1985.
3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i>, Zagreb, 1980.
4. Tekavčić, P., <i>Uvod u lingvistiku</i>, Zagreb, 1979, str.1-216
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Benveniste, E., <i>Problemi opšte lingvistike</i>, Beograd, 1975.
2. Chomsky, N., <i>Sintaksičke strukture</i>, Novi Sad, 1984.
3. De Saussure, F., <i>Opšta lingvistika</i>, Beograd, 1969.
4. Guillaume, G., <i>Principi teorijske lingvistike</i>, Zagreb, 1998.
5. Jakobson, R. i Halle, M., <i>Temelji jezika</i>, Zagreb, 1988.
6. Malmberg, B., <i>Moderna lingvistik</i>, Beograd, 1979.
7. Martinet, A., <i>Osnovi opće lingvistike</i>, Zagreb, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezička kultura; FIL BHS 124
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: II semestar; 1 čas predavanja, 1 čas seminara i 1 čas vježbi: Nastavnički, ECTS 4; 2 časa predavanja, 2 časa seminara, 2 časa vježbi: Lektorski, ECTS 10, 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 2 časa vježbi: Prevodilački, ECTS 6; 2 časa predavanja, 1 sat seminara, 2 časa vježbi: Opći smjer, ECTS 6; 2 časa predavanja i 1 čas vježbi: Nastavnički kombinirani studij, ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna sa značajem jezičke kulture i njenim elementima
Sadržina predmeta: <i>Predavanja:</i> Jezička kultura i njen značaj. Izgrađivanje jezičke kulture. Uvjeti za dobru pismenost. Kompozicija različitih pisanih sastava. Esej, seminarski i diplomski rad. Pregledni rad i izvorni naučni rad: izbor teme, sakupljanje podataka, analiza i raspored građe, redigiranje završne verzije rukopisa; dokumentarna podloga rukopisa. Negativne osobine stila. Poslovno komuniciranje. Poslovno pismo. Retorika. Govornička kultura. Govornički stilovi. Plan za uspješan govor. Osobine dobroga govora. Sposobnost slušanja. Paralingvistički kodovi. <i>Seminar:</i> Izrada plana istraživanja, radne bibliografije, pisanje prikaza knjige i sl. <i>Vježbe:</i> Pisanje različitih vrsta radova: referat, biografija, bibliografija, esej, prikaz knjige, poslovno pismo, plan istraživanja, planovi za različite vrste govora. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bellenger, L.: <i>Umijeće komuniciranja</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1992, 159
2. <i>Govori za sve prilike i ukratko o govorništvu: Priručnik za učinkovite i moderne govore</i>, Zagreb, Poslovni zbornik, 1997, 534
3. Kuba, L. – Koking, Dž.: <i>Metodologija izrade naučnog teksta</i>, Podgorica, CID, 2004, 214; ili Silobrčić, V.: <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i>, Zagreb, Medicinska naklada, 1998, 159; ili Šamić, M.: <i>Kako nastaje naučno djelo</i>, 7. izdanje, Sarajevo, Svjetlost, 1988, 169
4. Šipka, M.: <i>Kultura govora</i>, Sarajevo, Institut za jezik, 2005, 303

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Staroslavenski jezik, FIL BHS 141
Semestar i broj bodova: II. semestar, Nastavnički: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 6; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovna svrha predmeta jest upoznati studente s pismima i jezičnom strukturom najstarijih slavenskih tekstova (staroslavenskim kanonom), otvoriti studentima vremensku perspektivu u njihovom vlastitom jeziku, i jeziku uopće, i zainteresirati ih i što bolje osposobiti za samostalija istraživanja bosanskih crkvenoslavenskih tekstova, ali i korpusa administrativno – pravne pismenosti na staroj ćirilici (pismu s najduljom tradicijom u Bosni i Hercegovini), kao i u zapisima i natpisima, crkvenim i grobnim (stećci i sl.). Kao temeljni predmet slavističkih studija on se prirodno povezuje s drugim disciplinama i predmetima (načelo „korespondentnosti i korelativnosti“): <ol style="list-style-type: none">
1. služi kao <i>uvod u slavistiku</i> i osnova je komplementarnom predmetu <i>Poredbena gramatika slavenskih jezika</i> jer je struktura stsl. jezika svojevrсна preslika kasnog razdoblja praslavenskog jezika;
2. najuže je vezan s historijskom gramatikom svakog slavenskog jezika jer su njihova najstarija stanja najbliža staroslavenskom;
3. svojim jezikom i tematikom vezuje se za <i>stariju (srednjovjekovnu) književnost</i>;
4. veže se s dijalektologijom jer omogućuje pogled u jezične divergencije i sl.
Sadržaj predmeta: Na <i>predavanjima</i> se obrađuju osnovni pojmovi vezani za prirodu staroslavenskog jezika u okolini nastanka staroslavenske pismenosti, kao i gramatička struktura na osnovnim razinama: fonološkoj, morfološkoj i dijelom sintaktičkoj. <i>Vježbe</i> tematski prate predavanja, ali se kontinuirano vježba čitanje tekstova, prijevod, transkripcija i vrši se grafijska i jezična analiza na korpusu ispitnog minimuma od 5 tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: upisan Nastavnički smjer KBH, Nastavnički smjer BHS
Načini provjere znanja na vježbama: Pismeno i usmeno. Sredinom semestra piše se <u>prvi</u> parcijalni test s provjerom čitanja i <u>drugi</u> parcijalni test u 15. sedmici semestra, a završni ispit sastoji se od integralnog pismenog testa i usmenog dijela u 16. sedmici nastave.
Obavezna literatura (udžbenici): <ol style="list-style-type: none">
1. Damjanović, S., <i>Glasovi i oblici općoslavenskog književnog jezika</i>, Zagreb, 1995. i 2000. ili od istog autora: <i>Staroslavenski jezik</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2004. god. (s poglavljem o sintaksi)
2. Nikolić, S., <i>Staroslovenski jezik II</i>, Tekstovi sa rečnikom, Naučna knjiga ili Trebник, Beograd
Dopunska literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratulić, J., <i>Žitija Konstantina Ćirila i Metodija i drugi izvori</i>, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1985. (v. predgovor s izabranim tekstovima i komentarima)
2. Damjanović, S., <i>Slovo iskona</i>, Zagreb, 2004.
3. Damjanović, S. - Jurčević, I. - Kuštović, T. - Kuzmić, B. - Lukić, M. - Žagar, M., <i>Mali staroslavensko-hrvatski rječnik</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 2004.
4. Hamm, J., <i>Staroslavenska gramatika</i>, Zagreb (bilo koje izdanje)
5. Kuna, H., <i>Staroslavenski jezik</i>, Sarajevo, 1974.
6. Mihajević, M., <i>Slavenska poredbena gramatika</i>, I dio, Školska knjiga, Zagreb, 2002.
7. <i>Staroslavenski slovar'</i> (po rukopisjama X – XI vekova), red. Cejtlin, R. M. -Večerka, R. - Blagova, E., „Prosveščenie“, Moskva, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Morfologija I, FIL BHS 225
Semestar, smjer i broj bodova: III semestar, 2P, 1S, 2V: Nastavnički, ECTS 6, Nastavnički kombinirani studij, ECTS 6; Opći smjer, II semestar, ECTS 6; 2P, 2S, 2P: Lektorski ECTS 10; Prevodilački ECTS 7
Trajanje: 1 semestar: 5 sati (2 sata pred., 1 sat sem. i 2 sata vj.)
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan, temeljni
Cilj predmeta: U odgojno-obrazovnom sistemu jezik i književnost imaju primarnu ulogu. Kao nastavni predmet jezik se ne proučava da bude sam sebi svrhom.. Nastava jezika ima svoj sadržaj, svoje metode i svoj cilj. Sve to nužno uključuje stjecanje znanja o jeziku uopće i o bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku posebno, odnosno osnove znanosti o bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, tj. fonetiku, fonologiju, morfologiju, tvorbu riječi, leksiku, stilistiku itd. Cilj ovog predmeta jeste upoznavanje studenata sa osnovnim elementima morfološkog sistema bosanskog, hrvatskog i srpskog standardnog jezika, ali i upoznavanje sa najvažnijom literaturom iz oblasti morfologije, kao i njeno interpretiranje.
Sadržina predmeta: Jezik je hijerarhijski ustrojena jezička struktura u kojoj postoji više slojeva. Kombiniranjem jedinica nižega ranga stvaraju se jedinice višega ranga. Zato se kaže da je jezik dvostruko raščlanjen (artikuliran) sistem, jer u njemu postoji plan izraza i plan sadržaja. Morfologija je lingvistička disciplina koja proučava jezičke znakove na planu jezičkog izraza i jezičkog sadržaja. Otuda stoji u bliskoj vezi sa fonologijom i sintaksom, ali i sa drugim lingvističkim disciplinama. Ovaj predmet omogućava studentima da upoznaju vezu morfolofije s drugim lingvističkim naukama, s osnovnim pojmovima iz morfologije, naročito s pojmom morfeme, riječi, morfološko-gramatičkim kategorijama (rod, broj, padež...), sistemom deklinacije i konjugacije, kriterijima za podjelu riječi na vrse, kao i brojnim teorijama o vrstama riječi. Na seminaru će se analizirati različiti radovi iz morfologije. Vježbe će poslužiti za povezivanje teorijskih pravila i praktičnih primjera.
Preduvjeti za upis predmeta: Položena fonetika i fonologija
Način provjere znanja: pismeno (u toku semestra studenti će raditi dva parcijalna testa / poslije sedme i petnaeste sedmice i završni usmeni razgovor; ili završni (integralni) test i usmeni razgovor u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Belić, A., <i>O jezičkoj prirdi i jezičkom razvitku</i>, Beograd, 1956. (I knjiga), 1959. (II knjiga).
2. Ivić, M., <i>Obeležavanje imeničkog roda u srpskohrvatskom književnom jeziku</i>, Naš jezik, n. s., knj. X
3. Pranjković, I., <i>Klasifikacija riječi na vrste i razne gramatičke analize</i>, Radovi zavoda za slavensku fililogiju, 27, Zagreb, 1982.
4. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, TKP Šahinpašić, Sarajevo, 1998.
5. Simić, R., <i>Uz teoriju o vrstama riječi</i>, Naš jezik, XXVII/ 3-4, Beograd, 1987.
Uz udžbenike student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi literatura saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu seminarskih radova.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historijska gramatika I, FIL BHS 242
Semestar i broj bodova: III semestar; Nastavnički: 2 sata predavanja + 2 sata vježbi, ECTS 5; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja + 1 sat vježbi, ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Student treba da se upozna sa pravcima razvoja vokalskog i konsonatskog sistema od indoevropskog prajezika preko praslavenskog jezika pa sve do izdvajanja južnoslavenske zajednice, zatim, da stekne jasnu sliku o vokalskim i konsonantskim izmjenama u historijskom periodu razvoja bosanskoga jezika od 10. do kraja 17. stoljeća.
Sadržina vježbi: Na vježbama se prate i istražuju fonološke promjene u najranijim pisanim tekstovima u kojima osobine staroslavenske redakcije ustupaju pred crtama živoga govora (tj. u korpusu srednjovjekovnih povelja). U toku ovog semestra student je obavezan pročitati <i>Antologiju starih bosanskih tekstova</i> (M. Dizdar) i dio tekstova sa liste preporučene literature. Na vježbama se služi <i>Jezičkom baštinom</i> (zbirkom tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš)
Preduvjeti za upis predmeta: poželjan je položen Staroslavenski jezik
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i usmeno (završni, usmeni ispit)
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Belić, A., <i>Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika I: Fonetika</i>, Beograd 1960, 1969; Aleksandar Belić, <i>Istorija srpskog jezika</i>. Izabrana dela. IV, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd 1999.
2. Moguš, M., <i>Fonološki razvoj hrvatskoga jezika</i>, Zagreb, 1971.
3. Moguš, M., <i>Povijest hrvatskoga književnoga jezika</i>, 2. prošireno izdanje, Nakladni zavod Globus, Zagreb 1995.
4. Vuković, J., <i>Istorija srpskohrvatskog jezika</i>, Uvod i fonetika, Sarajevo 1974.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i> (M. Dizdar)
2. <i>Jezička baština</i> (zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Morfologija II, FIL BHS 226
Semestar, smjer i broj bodova: IV semestar, 2P, 1S, 2V, Nastavnički, ECTS 6; Prevodilački ECTS 6; Nastavnički kombinirani studij, ECTS 6; Opći smjer, III semestar, ECTS 6; 2P, 2S, 2P: Lektorski ECTS 10.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan, temeljni
Cilj predmeta: Cilj ovog predmeta jeste upoznavanje studenata sa osnovnim elementima morfološkog sistema bosanskog, hrvatskog i srpskog standardnog jezika, ali i upoznavanje sa najvažnijom literaturom iz oblasti morfologije, kao i njeno interpretiranje. U okvirima predavanja detaljno će se govoriti o svim vrstama riječi u bosanskom jeziku (imenicama, zamjenicama, pridjevima, brojevima, glagolima, priložima, prijedlozima, veznicima, uzvicima i riječcama). Sve će to biti priprema studenata za morfološku, ali i morfosintaksičku, odnosno sintaksičku analizu rečenice.
Sadržina predmeta: Najprije će se govoriti o imenicama, njihovom razvrstavaju prema značenju i prema osobinama njihove promjene. Zato će biti riječi o vlastitim imenicama, zajedničkim, zbirnim, gradivnim; apstraktnim i konkretnim. Naročitu pažnju posvetit ćemo vrstama promjena imenica, posebno dijamorfiji. Govorit ćemo o podjeli pridjeva po značenju (kvalitativni, posesivni, gradivni, vremenski, pridjevi prostornog i drugih odnosa), o njihovim gramatičkim osobinama, određenom i neodređenom pridjevskom vidu te komparaciji. Bit će riječi o zamjenicama: imeničkim i pridjevskim. Brojevi se smatraju posebno interesantnim i nedovoljno sistematiziranim, zato ćemo detaljno analizirati sve te probleme. Glagolima će se posvetiti dosta prostora, jer je ovo posebno zanimljiva vrsta riječi. Bit će riječi o njihovim leksičko-semantičkim osobinama, gramatičkim kategorijama, glagolskim oblicima i vrstama promjene, pomoćnim glagolima, jednostavnim i složenim glagolskim oblicima, glagolskim oblicima nepravilnog građenja, pasivnim konstrukcijama itd. Posvetit će se pažnja supletivizmu u promjeni oblika riječi i, kao što smo već napomenuli, priložima, prijedlozima, veznicima uzvicima i riječcama.
Na seminaru će se analizirati različiti radovi iz morfologije.
Vježbe će poslužiti za povezivanje teorijskih pravila i praktičnih primjera.
Preduvjeti za upis predmeta: Položena Morfologija I
Način provjere znanja: pismeno (u toku semestra studenti će raditi dva testa / poslije sedme i posljednje sedmice u semestru i završni usmeni razgovor; ili završni (integralni) test i usmeni razgovor.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S., <i>Jesu li prilozi promjeljive riječi?</i> Jezik, 3, Zagreb, 1989.
2. Brozović, D., <i>O savremenoj morfološkoj normi hrvatskog jezičkog standarda i morfološkim značajkama standardne novoštokavštine uopće</i>, Jezik, Zagreb, 1976-1977, sv.1
3. Ignjatović, D., <i>Još o komparativu i komparaciji</i>, Naš jezik, n. s. knj. XII, sv. 3-4
4. Ignjatović, D., <i>Novine u morfologiji unesene najnovijim imenicama stranog porekla</i>, Naš jezik, n. s., knj. XI, sv. 3-5
5. Ivić, M., <i>Izbrojnost onoga što imenica označava kao gramatički problem</i>, iz knjige <i>Lingvistički ogledi</i>, Beograd, 1983.
6. Kraljević, D., <i>Deklinabilnost i indeklinabilnost brojeva dva, tri, četiri</i>, Naš jezik, n. s. knj. XXII, sv. 1-2
7. Meštrović, Z., <i>Apstraktne imenice –ost motivirane pridjevom s prefiksom bez</i> (beziskoristivost tvorbenog uzorka u leksikografskoj obradi), Rasprave, knj. 15, Zagreb, 1989.
8. Minović, M., <i>Jezički procesi i standardizacija u svremenom srpskohrvatskom književnom jeziku</i>, Književni jezik, Srajevo, 1983.
9. Muratagić-Tuna, H., <i>Nešto o dvorodnim imenicama</i>, Srpski jezik, br. 4/1, god. IV, Beograd, 1999.
10. Nikolić, Sv., <i>Oblici imena zvanja, zanimanja, dužnosti i titula ženskog lica</i>, Naš jezik, n. s. knj. VI, sv. 5-6
11. Peco, A., <i>Oblici kolektivnih imenica na –ad</i>, Naš jezik, n. s. knj. VII, sv. 7-8
12. Pešikan, M., <i>O sistemu zamjeničkih reči</i>, Naš jezik, n. s. knj. XVI, sv. 4

13. Pešikan, M., *O umetku -ov/-ev u množini imenica I vrste*, Naš jezik, n. s. knj. VII, sv. 7-8
14. Popović, Lj., *Upotreba kardinalnih brojeva u srpskohrvatskom jeziku*, Jugoslovenski seminar za strane slaviste, Beograd, 1979.
15. Radulović, Z., *Dileme i mogućnosti određivanja pripadnosti pojedinih riječi izdvojenim vrstama*, Srpski jezik, br. 1-2, Beograd, 1997.
16. Stakić, M., *Derivacioni morfološki dubleti u srpskom jeziku*, Srpski jezik, br. 1-2, Beograd, 1996.

Uz udžbenike student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi literatura saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu seminarskih radova.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historijska gramatika II, FIL BHS 243
Semestar i broj bodova: IV semestar; Nastavnički: 2 sata predavanja + 2 sata vježbi, ECTS 5; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja + 1 sat vježbi, ECTS 4
Trajanje: 1 semester
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s unutrašnjom evolucijom gramatičkih struktura od praindoevropskog preko praslavenskog jezika pa do izdvajanja južnoslavenske zajednice, zatim, da stekne jasnu sliku o morfološkim izmjenama u historijskom periodu razvoja bosanskoga jezika od 10. do kraja 17. stoljeća.
Sadržina predmeta: Najstarije morfološke paradigme praslavenskoga sistema. Odnos praslavenskih prema indoevropskim nastavcima. Praslavenske inovacije. Preobražaji morfološke strukture u poveljama bosanskih vladara od 11. do kraja 15. st. Preobražaji morfološke strukture u pisanim spomenicima od 16. do 19. st. Leksički razvoj.
Sadržina vježbi: Na vježbama se prate i istražuju morfološke promjene od najranijih pisanih tekstova u kojima osobine staroslavenske redakcije ustupaju pred crtama živog govora (korpusu srednjovjekovnih povelja). U toku ovog semestra student je obavezan pročitati <i>Istoriju srpskohrvatskog jezika II</i> (A. Belić). Na vježbama se služi <i>Jezičkom baštinom</i> (zбирком tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš)
Preduvjeti za upis predmeta: poželjan je položen ispit iz Historijske gramatike I
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru), usmeno: završni, usmeni ispit
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Belić, A., <i>Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika I: Fonetika</i>, Beograd 1960, 1969; Aleksandar Belić, <i>Istorija srpskog jezika</i>. Izabrana dela. IV, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd 1999.
2. Moguš, M., <i>Fonološki razvoj hrvatskoga jezika</i>, Zagreb, 1971.
3. Moguš, M., <i>Povijest hrvatskoga književnoga jezika</i>, 2. prošireno izdanje, Nakladni zavod Globus, Zagreb 1995.
4. Vuković, J., <i>Istorija srpskohrvatskog jezika</i>, Uvod i fonetika, Sarajevo 1974.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i> (M. Dizdar)
2. <i>Jezička baština</i> (zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa I; FIL BHS 331
Smjer, semestar i broj bodova: 2P, 1S, 2V; Nastavnički, V/5, Nastavnički kombinirani studij, V/5; Lektorski, V/7; Prevodilački, V/5; Opći smjer IV/8
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni je cilj ovog kolegija da se studenti temeljito upoznaju sa sintaksičkom razinom bosanskoga (hrvatskoga, srpskoga) jezika i temeljnim sintaksičkim pojmovima i terminima. U središtu su zanimanja sintagma i prosta rečenica. Od studenata se očekuje da se osposobe provesti sintaksičku analizu ovih jedinica.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Pojam i predmet sintakse. – Jedinice sintaksičke analize: riječ, sintagma, rečenica, vezani tekst. – Sintaksičke kategorije riječi: konstituentske i nekonstituentske riječi; sintaksema. – Sintagma: nastanak sintagme. Funkcionalna i kategorijalna preobrazba sintaksema. Tipovi gramatičkih odnosa u sintagmi: slaganje, upravljanje, pridruživanje. Vrste sintagmi. – Rečenica kao komunikacijska i kao gramatička jedinica. Predikativnost: kategorija lica, vremena i načina. Rečenični model. Strukturni tipovi prostih rečenica: dvočlane (personalne) i jednočlane (impersonalne) rečenice. – Gramatičko ustrojstvo rečenice. Rečenični članovi: predikat, subjekt, objekt i adverbijalna odredba. Atribut i apozicija. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni usmeni ispit nakon toga.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Zenica, 2000.
2. Silić, J. i I. Pranjković, <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i>, Zagreb, 2005.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik II. Sintaksa</i>, Beograd, 1979. (i druga izdanja)
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, M., <i>Lingvistički ogledi</i>, Beograd, 1983.
2. Kovačević, M., <i>Kroz sintagme i rečenice</i>, Sarajevo, 1992.
3. Palić, I., <i>Sintaksa i semantika načina</i>, Sarajevo, 2007.
4. Piper, P. i dr., <i>Sintaksa savremenoga srpskog jezika: Prosta rečenica</i>, Beograd 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa II; FIL BHS 332
Smjer, semestar i broj bodova: VI semestar; 2P, 1S, 2V; Nastavnički, ECTS 5, Nastavnički kombinirani studij, ECTS 6; Lektorski ECTS 7; Prevodilački, 2P, 0S, 2V, ECTS 4; Opći smjer, V semestar, 2P, 1S, 2V, ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste da se studenti temeljito upoznaju sa semantičko-sintaksičkim svojstvima padeža te s nezavisnosloženom rečenicom u bosanskom (hrv., srp.) jeziku. Od studenata se očekuje da se osposobe provesti analizu ovih jedinica.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Padežni sistem bosanskoga (hrvatskog, srpskog) jezika (sintaksičko-semantički opis): nominativ, vokativ, dativ, akuzativ, genitiv, instrumental i lokativ. – Sintaksička svojstva nekonstituentnih riječi: prijedloga, veznika i čestica. – Složena rečenica: nastanak. Klauza. Klasifikacija složenih rečenica. – Nezavisnosložene rečenice: eksplicitne (vezničke) i implicitne (bezvezničke) nezavisnosložene rečenice – sastavne, rastavne i suprotne rečenice. Tipovi nezavisnosloženih rečenica s ispuštenim predikatom/predikatima. <i>Seminar:</i> Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa I
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni usmeni ispit nakon toga.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Zenica, 2000.
2. Silić, J. i I. Pranjković, <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i>, Zagreb, 2005.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik II. Sintaksa</i>, Beograd, 1979.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, M., <i>Značenja srpskohrvatskog instrumentala i njihov razvoj (sintaksičko-semantička studija)</i>, Beograd, 1954; ili: Batistić, T., <i>Lokativ u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku</i>, Beograd, 1972; ili: Gortan-Premk, D., <i>Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku</i>, Beograd, 1971.
2. Kovačević, M., <i>Kroz sintagme i rečenice</i>, Sarajevo, 1992.
3. Pranjković, I., <i>Hrvatska skladnja</i>, Zagreb, 1993; ili: Pranjković, I., <i>Druga hrvatska skladnja</i>, Zagreb, 2001.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistička stilistika I , FIL BHS 429
Semestar, smjer i broj bodova: Nastavnički, VII semestar, 2P+1V+1S, ECTS 5; Lektorski, VI semestar, 2P+1V+1S, ECTS 7; Nastavnički kombinirani studij, IX semestar, 2P+1V+1S, ECTS 5; Opći smjer, VI semestar, 2P+1V+0S, ECTS 4; Prevodilački, VI semestar, 2P+1V+1S, ECTS 4.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga predmeta jeste da u sintetičkom vidu student upozna razvoj stilistike, od njenih začetaka do posljednjih godina ovoga vijeka, kao i brojne kontraverze koje su pratile njen razvoj. Budući da je u pitanju kompleksna materija i jedna nedovoljno profilirana disciplina, studentima će biti predočene tri cjeline: opisat će se opći pojmovi, ukazat će se na probleme stilistike i prikazati razvoj stilističke misli. U okvirima tih cjelina opisat će se najvažniji pojmovi, najviše pojm stil, zatim, stilistika kao naučna disciplina, stilistika i njena veza sa lingvistikom. Pokazat će se kako je stilistika, počev od retorike Aristotela i Kvintilijana pa do lingvostilistike R. Jakobsona, i dalje, napravila ogroman korak naprijed, prihvatajući saznanja klasične retorike uporedo s lingvistikom u čijem se krilu razvija. Studenti će spoznati kako je proširivanje pojma jezika doprinio napretku lingvistike, a samim tim i stilistike.
Sadržina predmeta: Na predavanjima će se opisati pojam stila, ali i drugi pojmovi, i pokazati zašto je stilistika posebna naučna disciplina. Govorit će se o stilistici i njenoj vezi sa lingvistikom. Upravo onako kako se u lingvistici javljaju novi rezultati i promjene, tako se i lingvostilistika, i stilistika uopće, teorijski obogaćuju i metodološki prilagođavaju. Vidjet će se da razvoj stilistike ima sve veći oslonac na lingvistiku, da kontinuirano slijedi razvoj lingvističke teorije. Stilistika je naučna disciplina čije spoznaje interferiraju sa spoznajama srodnih naučnih disciplina (retorikom, poetikom, estetikom...). Dat će se historijski pregled stilističkih proučavanja: antička stilistika. srednjovjekovna stilistika, razvoj stilistike od renesanse do XIX stoljeća, stilistika u XX (XXI) stoljeću (Francuska stilistika. Ženevska škola. Ruski formalisti. Praški serkl), kao i nove ideje i koncepcije u istraživanju stila. Vježbe i seminari su organizirane tako što će se na njima analizirati tematika programskih sadržaja. Svi studenti su obavezni u toku semestra uraditi po dva referata, o kojima će se voditi rasprava na vježbama, i seminarski rad (po želji).
Preduvjeti za upis predmeta: položena Morfologija II.
Način provjere znanja: pismeno (u toku semestra studenti će raditi dva testa / poslije sedme i posljednje sedmice/ ili integralni test/) i završni ispit usmeno. Na usmeni dio ispita izlazi samo student koji je dobio pozitivne osjene na svim testovima i u pisanoj formi predao referate (i seminarski rad).
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Čarkić, M., <i>Uvod u stilistiku</i>, Naučna knjiga, Beograd, 2002.
2. Čorac, M., <i>Stilistika savremenog srpskohrvatskog jezika</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1974.
3. Vuković, N., <i>Putevi stilističke ideje</i>, Jasen, Podgorica – Nikšić, 2003
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Antoš, A., <i>Osnove lingvističke stilistike</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1974.
2. Bali, Š., <i>Definicija stilistike (iz „ Traite de stilistique française“)</i> u: Teorijska misao u književnosti (priredio P. Milosavljević), Svjetovi, Novi Sad, 1991.
3. Croce, B., <i>Estetika kao znanost izraza i opća lingvistika</i>, Zagreb, 1991.
4. Guiraud, P., <i>Stilistika</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1964.
5. Jakobson, R., <i>Lingvistika i poetika</i>, Nolit, Beograd, 1966.
6. Jović, D., <i>Jezički sistem i poetska gramatika</i>, BIGZ – Jedinstvo, Beograd – Priština, 1985.
7. Kožina, N. M., <i>Stilistika ruskog jezika</i>, Moskva, 1983.
8. Markus, S., <i>Matematička poetika</i>, Nolit, Beograd, 1974.
9. Molinie, G., <i>Stilistika</i>, Zagreb, 2002.
10. Simić, R., <i>Opšta stilistika</i>, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 1998.
11. Simić, R., <i>Stilistika srpskog jezika</i>, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 2000.
12. Simić, R., <i>Lingvistika stila</i>, Unireks, Nikšić, 1993.

13. Vinogradov, V. V., *Stilistika i poetika*, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo, 1971.

Uz udžbenike i navedenu literaturu student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi literatura saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu seminarskih radova.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalektologija I; FIL BHS 451
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: VII semestar; Nastavnički: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi; ECTS 5; Nastavnički kombinirani studij: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim terminima dijalektologije i lingvističke geografije te sa njihovim tematskim okvirom
Sadržina predmeta: <i>Predavanja:</i> Dijalektologija kao naučna disciplina. Osnovi teorije lingvističke geografije. Urbana dijalektologija. Historijska i sinhronijska dijalektologija. Akcentologija. Dijalekti srednjojužnoslavenskog dijasistema. Torlačko narječje. Štokavsko narječje. Kajkavsko narječje. Čakavsko narječje. <i>Seminar:</i> Problemska pitanja u dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Metodologija dijalektoloških istraživanja. Terenski rad. Seminarski i diplomski radovi. <i>Vježbe:</i> Analiza tekstova iz različitih dijalekata srednjojužnoslavenskog dijasistema. Akcentiranje tekstova. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
Ivić, P.: <i>Dijalektologija srpskohrvatskog jezika: Uvod i štokavsko narječje</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1985. (drugo izdanje), 215
Peco, A.: <i>Pregled srpskohrvatskih dijalekata</i>, Beograd, Naučna knjiga, 1989. (četvrto izdanje), 303
Literatura: Monografije i problemski radovi iz dijalektologije (na njih ćemo upućivati na predavanjima i vježbama).

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalektologija II; FIL BHS 452
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: VIII semestar; Nastavnički: 2 časa predavanja, 1 čas seminara i 1 čas vježbi, ECTS 5 ; Nastavnički kombinirani studij: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi, ECTS 5
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim osobnostima bosanskohercegovačkih dijalekata.
Sadržina predmeta: <i>Predavanja:</i> Bosanskohercegovački dijalekti: dosadašnja istraženost i mjesto među ostalim štokavskim dijalektima. Istočnobosanski dijalekt. Zapadni dijalekt. Istočnohercegovački dijalekt. Posavski dijalekt. Odnos između dijalekta i standardnog jezika. Dijalekt i nastava jezika. <i>Seminar:</i> Problemska pitanja u bh. dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Seminarški i diplomski radovi. <i>Vježbe:</i> Analiza tekstova iz bosanskohercegovačkih dijalekata. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S.: <i>Bosanskohercegovački govori</i>, Sarajevo, u: Jezik u Bosni i Hercegovini, Institut za jezik, 2005, 15-51
2. Monografije i problemski radovi iz bh. dijalektologije (na njih ćemo upućivati na predavanjima i vježbama)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistička stilistika II , FIL BHS 430
Semestar, smjer i broj bodova: 2P, 1V: Nastavnički, VIII semestar, ECTS 5; 2P, 1S, 1V: Lektorski, VII semestar, ECTS 7; Nastavnički kombinirani studij, X semestar, ECTS 4; 2P, 1V: Prevodilački, VII semestar, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: U sklopu predmeta <i>Stilistika II</i> studenti će se upoznati s činjenicom kako lingvostilistika u današnjem opsegu pokušava da obuhvati sve vidove jezičkog izraza na svim nivoima. Zbog toga je shema njene podjele direktno izvedena iz podjele lingvistike i njoj je paralelna. U tom je skladu i opća stilská jedinica nazvana stilem, a posebne jedinice, zavisno od jezičkog nivoa ili plana na kojem se javljaju: fonostilem, morfostilem, leksikostilem, semantostilem, sintaksostilem, grafostilem itd. Cilj nam je pokazati studentima da svaki stilem ima dva aspekta: stilematški i stilogeni. Studenti će se upoznati s brojnim stilskim pojavama koje će im služiti za lingvostilističku interpretaciju književnih tekstova. Vježbe su organizirane tako što će se na njima analizirati tematika programskih sadržaja. Svi studenti su obavezni u toku semestra uraditi po dva referata o kojima će se voditi rasprava na vježbama.
Sadržina predmeta: Analizu jezičkih jedinica sa stilskom funkcijom počet ćemo od fonostilistike, preko morfostilistike, leksostilistike, sintaksostilistike, grafostilistike, sve do stilistike teksta. Dakle, bavit ćemo se stilističkim pojavama na fonetskom i fonološkom planu. Pokazat ćemo da je teško odvojiti područja fonostilistike i morfostilistike, jer vrlo često jedan stilem ima osobine i fonostilema i morfostilema. S druge strane, riječi imaju i značenje, pa se događa da riječ pravi otklon od norme i oblikom i značenjem. Pokazat ćemo da je i predmet sintaksostilistike opširan i složen. Naročito ćemo se baviti sintaksičkim figurama. Osvrnut ćemo se na grafiju i interpunkciju, jer i oni mogu biti nosioci određenih stilskih vrijednosti. Najzad, posebno ćemo se baviti stilističkom analizom teksta (diskursa).
Preduvjeti za upis predmeta: polopžena Lingvistička stilistika I
Način provjere znanja: pismeno (u toku semestra studenti će raditi dva testa / poslije sedme i posljednje sedmice) i završni usmeni razgovor ili završni test (ispit): pismeni i usmeni.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Antoš, A., <i>Osnove lingvističke stilistike</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1974.
2. Čarkić, M., <i>Fonostilistika stiha</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1995.
3. Ćorac, M., <i>Stilistika srpskohrvatskog književnog jezika</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1974.
4. Molinie, G., <i>Stilistika</i>, Zagreb, 2002.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bagić, K., <i>Treba li pisati kako dobri pisci pišu</i>, Zagreb, 2004.
2. Jović, D., <i>Lingvostilističke analize</i>, Biblioteka društva za srpskohrvatski jezik i književnost SRS, Beograd, 1975.
3. Kovačević, M., <i>Stilistika i gramatika stilskih figura</i>, Unireks, Nikšić, 1995.
4. Lešić, Z., <i>Jezik i književno djelo</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1987.
5. Lotman, J. M., <i>Struktura umetničkog teksta</i>, Nolit, Beograd, 1976.
6. Muratagić-Tuna, H., <i>Lingvostilističke interpretacije</i>, Almanah, Podgorica, 2005.
7. Pranjić, K., <i>Jezik i književno djelo</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1973.
8. Pranjić, K., <i>Jezikom i stilom kroza književnost</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1991.
9. Pranjković, I., <i>Jezik i beletristika</i>, Zagreb, 2003.
10. Velčić, M., <i>Uvod u lingvistiku teksta</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1987.
11. Vuletić, B., <i>Fonetika književnosti</i>, Sveučilišna naklada liber, Zagreb, 1976.
Vježbe: <ol style="list-style-type: none">
1. Muratagić-Tuna, H., <i>Jezik i stil Ćamila Sijarića</i>, Novi Pazar – Filološki fakultet u Prištini, 1993.
2. Muratagić-Tuna, H., <i>Ljepota kazivanja</i>, „Makarije“, Cetinje, 1991.
3. Peco, A., <i>Pisci i njihov jezik (Stilističke vrijednosti ličnog imena u prozi Hasana Kikića/ Turcizmi kao stilogeni elementi u jeziku Zije Dizdarevića/ Funkcionalnost turcizama u romanu Derviš i smrt Meše Selimovića)/ Nad Kulenovićevom poemom posvećenom majci/</i>, Prosveta, Beograd, 1995.
4. Puriš, B., <i>Lingvostilistička interpretacija Grozdaninog kikota Hamze Hume</i> (magistarski rad u rukopisu)

5. Smailović, I., *Jezik Hasana Kikića*, „Glas“, Banja Luka, 1979.

6. Šator, M., *Jezik i stil Maka Dizdara* (doktorska teza u rukopisu)

Student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi šira literatura, saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu referata.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historija književnog jezika I, FIL BHS 344
Semestar i broj bodova: V semestar; Nastavnički: 2 sata predavanja + 2 sata seminara + 1 sat vježbi; ECTS 5; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj i sadržaj predmeta: Upoznavanje s književnojezičkim tokovima bosanskoga jezika, sa književnojezičkim manirima i koinama od prvih pisanih spomenika do osmanskog perioda. Student na vježbama treba ovladati pisanjem i čitanjem glagoljice i bosanske ćirilske minuskule. Na vježbama se stalno analiziraju stari tekstovi.
Preduvjeti za upis predmeta: poželjni su položeni ispiti Historijska gramatika I i Historijska gramatika II
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici) i usmeno: usmeni razgovor na kraju semestra, nakon položenog semestralnog testa
Udžbenici i literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bešlagić, Š., <i>Leksikon stećaka</i>, Svetlost, Sarajevo 2004.
2. Bogićević, V., <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1975.
3. Čelić, Dž., <i>Tokovi pisane riječi</i> u BiH, Sarajevo, 1982.
4. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskome jeziku</i>, 1999.
5. Kuna, H., <i>Bosanski rukopisni kodeksi u svjetlu južnoslavenskih redakcija staroslavenskog</i>, Radovi Simpozija Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura, Zenica, 1973, 89-102.
Priručnici za vježbe: <ol style="list-style-type: none">
1. Dizdar, M.: <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i>, Svjetlost, 1997.
2. <i>Hrestomatija iz historije književnog jezika I dio</i> (srednji vijek), prir. L. Nakaš
3. <i>Jezička baština – zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika</i>, prir. L. Nakaš

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa III; FIL BHS 433
Smjer, semestar i broj bodova: VII semestar; 2 /pred./ + 1 /sem./ + 2 /vj./ Nastavnički: ECTS 6; Lektorski: ECTS 8; 2P, 2V: Prevodilački ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti temeljito upoznaju s četirima temama: zavisnosloženom rečenicom, vezanim tekstom i redom riječi u bosanskom (hrv., srp.) jeziku te s najpoznatijim metodama sintaksičke analize.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Zavisnosložene rečenice. Klasifikacija zavisnosloženih rečenica. Eksplicitne i implicitne zavisnosložene rečenice; objekatske, priloške i atributske zavisne klauze. Kondenzacija i nominalizacija u sintaksi. Adverbalizacija i infinitivizacija; predikatski apozitiv. – Vezani tekst. Ustrojstvo vezanog teksta; obavijesno raščlanjivanje rečenica; međurečenična veza; inkoativne i finitivne rečenice; tekstualna koneksija. – Red riječi: osnovni, aktualizirani i obavezni. – Metode sintaksičke analize: gramatika zavisnosti i generativna gramatika. <i>Seminar:</i> Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa bos., hrv., srp. jezika II
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni usmeni ispit nakon toga.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Zenica, 2000.
2. Mrazović, P. i Z. Vukadinović, <i>Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance</i>, Sremski Karlovci – Novi sad, 1990.
3. Silić, J. i I. Pranjković, <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i>, Zagreb, 2005.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kordić, S., <i>Relativna rečenica</i>, Zagreb, 1995.; ili: Antonić, I., <i>Vremenska rečenica</i>, Sremski Karlovci – Novi Sad, 2001.
2. Kovačević, M., <i>Sintaksa složene rečenice u srpskom jeziku</i>, Beograd, 1998.
3. Radovanović, M., <i>Spisi iz sintakse i semantike</i>, Sremski Karlovci – Novi Sad, 1990.
4. Silić, J., <i>Od rečenice do teksta</i>, Zagreb, 1984.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar (Lektorski seminar I) FIL BHS 236
Smjer, semestar i broj bodova: Nastavnički, IV semestar, 3 sata seminara, 5 ECTS; Lektorski, III semestar, 4 sata seminara, ECTS 6; Nastavnički kombinirani studij, IV semestar, 2 sata seminara, ECTS 2
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u novinarskim formama izražavanja.
Sadržina predmeta: Izrada seminarskog rada. Lektura i korektura novinarskih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: FIL BHS 123 Pravopis
Način provjere znanja: u osmoj sedmici i posljednjoj sedmici
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje) <i>Hrvatski pravopis</i>, Zagreb
2. Badurina, L. (1998) <i>Neke odlike leksika u suvremenoj hrvatskoj publicistici</i>, "Filologija", 30-31, Zagreb
3. Bulić, R. (1999) <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla
4. Čarkić, M. (2002) "Publicistički stil", u: <i>Uvod u stilistiku</i>, 179-199, Beograd
5. Čengić, M. (2005) "Novinarske forme", u: <i>Vještina pisanja</i>, 133-149, Sarajevo
6. Halilović, S. (1996) <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo
7. Halilović, S. (1999) <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Sarajevo
8. Katnić-Bakaršić, M. (2007) "Žurnalistički stil", "Publicistički stil", u: "Stilistika", 151-177, Sarajevo
9. Klajn, I. (1997) <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd
10. Muratagić-Tuna, H. (2005) <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi: Sličnosti i razlike</i>, Sarajevo
11. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993) <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad
12. Pranjković, I. (1996) <i>Temeljna načela jezične pravilnosti</i>, "Kolo", 4, Zagreb
13. Protuđer, I. (2000) <i>Pravilno govorim hrvatski: Praktični jezični savjetnik</i>, Split
14. Šipka, M. (1975) <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo
15. Šipka, M. (2006) <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik, Sarajevo
16. Škiljan, D. (2000) <i>Javni jezik</i>, Zagreb
17. Telebak, M. (1996) <i>Govorimo srpski: S lakoćom do jezičke kulture</i>, Banja Luka
18. Vidović, R. (1983) <i>Jezični savjetnik</i>, Split

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historija književnog jezika II, FIL BHS 345
Semestar i broj bodova: VI semestar; Nastavnički studij: 2 sata predavanja + 2 sata seminara + 1 sat vježbi; ECTS 5; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja + 1 sat seminara; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj i sadržaj predmeta: Upoznavanje s književnojezičkim tokovima bosanskoga jezika, sa književnojezičkim manirima i koinama od 1463. do 1918. godine. Student na vježbama treba ovladati pisanjem bosančice i arebice. Na vježbama se stalno analiziraju izabrani tekstovi iz razvojnih epoha o kojima je riječ na predavanjima.
Preduvjeti za upis predmeta: poželjni su položeni ispiti Historijska gramatika I i Historijska gramatika II
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici) i usmeno: usmeni razgovor na kraju semestra, nakon položenog semestralnog testa
Udžbenici i literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bogićević, V., <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1975.
2. Čelić, Dž., <i>Tokovi pisane riječi u BiH</i>, Sarajevo, 1982.
3. Halilović, S., <i>Bosanski jezik</i>, Sarajevo, 1991. i dr. izdanja
4. Huković-Kasumović-Smailović, <i>Muhamed Hevai Uskufi</i>, Tuzla, 1990.
5. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskome jeziku</i>, 1999.
6. <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, 2005.
7. Kuna, H., <i>Jezik bh. muslimanske poezije u odnosu prema standardnom jeziku</i>, Književni jezik, 3, 1978.
8. Kuna, H., <i>Književne koine u relaciji prema predstandardnim idiomima i standardnom jeziku</i>, Književni jezik 1-2, god. V, Sarajevo, 1976.
9. Okuka, M. – Stančić, Lj., <i>Književni jezik u BiH od Vuka do kraja austrougarske vladavine</i>, München, 1991.
10. Okuka, M., <i>U Vukovo doba</i> (Književnojezički izrazi u Bosni i Hercegovini u Vukovo doba), Sarajevo, 1987.
11. Rizvić, M., <i>Između Vuka i Gaja</i>, Oslobođenje, Sarajevo 1989. (Biblioteka Sintezna) – 384 str.
Priručnici za vježbe: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Hrestomatija iz historije književnog jezika II dio</i> (osmanski i austrougarski period), prir. L. Nakaš
2. <i>Jezička baština</i> – zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika, prir. L. Nakaš

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historija književnog jezika, FIL BHS 248
Semestar i broj bodova: IV semestar; Prevodilački 2 sata predavanja + 2 sata seminara + 1 sat vježbi; ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj i sadržaj predmeta: Upoznavanje s književnojezičkim tokovima bosanskoga jezika, sa književnojezičkim manirima i koinama srednjovjekovnih pisanih spomenika i osmanskoga perioda. Student na vježbama treba ovladati pisanjem i čitanjem glagoljice i bosanske ćirilске minuskule. Na vježbama se stalno analiziraju stari tekstovi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici) i usmeno: usmeni razgovor na kraju semestra, nakon položenog semestralnog testa
Udžbenici i literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bešlagić, Š., <i>Leksikon stećaka</i>, Svetlost, Sarajevo 2004.
2. Bogičević, V., <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1975.
3. Čelić, Dž., <i>Tokovi pisane riječi</i> u BiH, Sarajevo, 1982.
4. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskome jeziku</i>, 1999.
5. <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, 2005.
6. Kuna, H., <i>Bosanski rukopisni kodeksi u svjetlu južnoslavenskih redakcija staroslavenskog</i>, Radovi Simpozija Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura, Zenica, 1973, 89-102.
7. Kuna, H., <i>Jezik bh. muslimanske poezije u odnosu prema standardnom jeziku</i>, Književni jezik, 3, 1978.
Priručnici za vježbe: <ol style="list-style-type: none">
1. Dizdar, M., <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i>, Svjetlost, 1997.
2. <i>Hrestomatija iz historije književnog jezika</i>, prir. L. Nakaš
3. <i>Jezička baština – zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika</i>, prir. L. Nakaš

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Semantika I (Semantika); FIL BHS 434
Smjer, semestar i broj bodova: VIII semestar; Nastavnički ECTS 6, Lektorski ECTS 10, Prevodilački ECTS 7
Trajanje: 1 semestar: Nastavnički – 5 sati (2 /pred./ + 1 /sem./ + 2 /vj./) Lektorski i Prevodilački – 6 sati (2 /pred./ + 2 /sem./ + 2 /vj./)
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovama semantike bosanskoga (hrvatskoga, srpskoga) jezika. U središtu zanimanja jest leksička semantika. Od studenata se očekuje da usvoje osnovne semantičke pojmove i termine te da se osposobe vršiti leksičkosemantičku analizu.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Osnovni semantički pojmovi i termini. – Značenje, definicija značenja, struktura značenja, vrste značenja i odnosi među njima. Odnos semantike i gramatike.– Leksička semantika. Leksičkosemantički sistem jezika. Jedinice leksičkosemantičke analize. Struktura leksičkog značenja i njegova analiza. Leksičkosemantička polja. Jednoznačnost i višeznačnost leksičkih jedinica. Polisemija. Homonimija. Sinonimija. Antonimija. Hiponimija. Paronimija. Spojivost leksičkih jedinica. <i>Seminar:</i> Provođenje istraživanja u odabranom korpusu tekstova i pisanje istraživačkih radova o obrađenim temama. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni usmeni ispit nakon toga.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Berruto, G., <i>Semantika</i>, Zagreb, 1994.
2. Gortan-Premk, D., <i>Polisemija i organizacija leksičkog sistema u srpskome jeziku</i>, Beograd, 2004.
3. Prčić, T., <i>Semantika i pragmatika reči</i>, Sremski Karlovci – Novi Sad, 1997.
4. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1988, odjeljak o semantici (str. 275-350)
5. Šarić, Lj., <i>Antonimija u hrvatskome jeziku : Semantički, tvorbeni i sintaktički opis</i>, Zagreb, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Semantika II; FIL BHS 535
Smjer, semestar i broj bodova: IX semestar, Lektorski ECTS 7, Prevodilački ECTS 4
Trajanje: 1 semestar: 4 sata (2 /pred./ + 2 /vj./)
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti prošire svoja znanja iz semantike koja su stekli baveći se leksičkom semantikom. U središtu zanimanja jest sintaksička semantika. Od studenata se očekuje da usvoje sintaksičkosemantičke pojmove i termine te da se osposobe vršiti analizu.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Semantika frazema. Promjene značenja: širenje, sužavanje, prijenos (transpozicija) značenja. Značenje kao semantičko-stilistička kategorija: konotacija, "obilježnost" značenja; stilske figure i značenje. – Sintaksička semantika. – Formalna i semantička sintaksa. – Sintaksičko-semantička polja. – Rečenica kao predmet semantičkog istraživanja. Osnovne komponente rečenične semantike. Propozicionalna komponenta. Komunikacijska komponenta. Pragmatička komponenta. Semantički odnosi među sintaksičkim strukturama: istoznačnost i neistoznačnost; značenjska markiranost sintaksičkih struktura. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: Semantika I
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni usmeni ispit nakon toga.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Tanović, I., <i>Frazeologija bosanskoga jezika</i>, Zenica, 2000.
2. <i>Kontekst i značenje</i> (ur. N. Mišćević i M. Potrč), Rijeka, 1987
3. Lyons, J., <i>Semantics</i>, I-II, Cambridge, 1977.
4. Jaszcolt, K.M., <i>Semantics and Pragmatics: Meaning in Language and Discourse</i>, London, 2002.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar II, FIL BHS 237
Smjer, semestar i broj bodova: IV semestar, Lektorski smjer, 6 ECTS
Trajanje: jedan semestar (4 sata seminara)
Tip kolegija: seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u novinarskim formama izražavanja.
Sadržina predmeta: Izrada seminarskog rada. Lektura i korektura novinarskih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: Lektorski seminar I
Način provjere znanja: u osmoj sedmici i posljednjoj sedmici u toku semestra
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Avram, M. (1987) <i>Umjetnost govora</i>, Sarajevo
2. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje) <i>Hrvatski pravopis</i>, Zagreb
3. Bulić, R. (1999) <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla
4. Đorđević, B. (1984) <i>Gramatika srpskohrvatske dikcije</i>, Beograd
5. Halilović, S. (1996) <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo
6. Halilović, S. (1999) <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Sarajevo
7. Klajn, I. (1997) <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd
8. Muratagić-Tuna, H. (2005) <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo
9. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993) <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad
10. Protuđer, I. (2000) <i>Pravilno govorim hrvatski: Praktični jezični savjetnik</i>, Split
11. Šipka, M. (1975) <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo
12. Šipka, M. (2006) <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik, Sarajevo
13. Telebak, M. (1996) <i>Govorimo srpski: S lakoćom do jezičke kulture</i>, Banja Luka

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Tvorba riječi FIL BHS 327
Smjer, semestar i broj bodova: V semestar, 2 pred. + 1 vjež. Nastavnički, ECTS 3; Lektorski ECTS 6; Prevodilački ECTS 3; Nastavnički kombinirani studij, ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se student što temeljitije upozna s tvorbom riječi u bosanskom, hrvatskom, srpskom jeziku – kriterijima za razvrstavanje riječi, strukturom riječi i pregledom tvorbenih modela. Student treba steći lingvistički jasnu sliku o ovim pojmovima kroz njihovu analizu u različitim funkcionalnim stilovima, čime mu se istovremeno omogućuje i da stekne uvid u neke od osnovnih procesa jezičke upotrebe.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se proučavaju kriteriji za razvrstavanje riječi, struktura riječi i pregled tvorbenih modela kao preduvjeti za rad studenata na proseminarskim satima. Stoga su oni organizirani tako da se ohrabruje aktivno učešće studenata u promišljanju problematike izložene na predavanjima. U konačnici slijede seminarski radovi o tvorbenim modelima za koje se građa uzima iz svih funkcionalnih stilova. Na taj način može se pratiti veće ili manje prisustvo određenih tvorbenih modela u pojedinim funkcionalnim stilovima. Vježbe prvenstveno služe da se na njima ovlada utvrđivanjem i prepoznavanjem različitih tvorbenih modela riječi.
Preduvjeti za upis predmeta: Morfologija bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika I
Način provjere znanja: pismeno (prvi polusestrialni ispit u 8. sedmici nastave + 2. polusestrialni ispit u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni ispit: pismeni u 18. sedmici nastave u semestru
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S.: <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku</i>, Zagreb, 1986.
2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika: <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1979, 285-389.
3. Klajn, I.: <i>Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku</i>, Beograd, 2002.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Leksikologija i leksikografija; FIL BHS 328
Smjer, semestar i broj bodova: Nastavnički: VI semestar, 2 /pred./ + 0 /sem./ + 1 /vj./, 3 ECTS, Lektorski: V semestar, 2 /pred./ + 0 /sem./ + 1 /vj./, 5 ECTS; Prevodilački: VII semestar, 2 /pred./ + 0 /sem./ + 1 /vj./, 3 ECTS; Nastavnički kombinirani studij: VIII semestar, 2 /pred./ + 0 /sem./ + 0 /vj./, 3 ECTS; Opći smjer: IV semestar, 2 /pred./ + 1 /sem./ + 2 /vj./, 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studenti našeg jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima leksikologije kao naučne discipline i upotrebnim odlikama leksičke mase, a naročito s leksičkim bogatstvom bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne leksičke pojavnosti. Vježbe, s druge strane, služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova.
Preduvjeti za upis predmeta: Tvorba riječi bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika
Način provjere znanja: pismeno pismeno (prvi polusemestralni ispit u 8. sedmici nastave + 2. polusemestralni ispit u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni ispit: pismeni u 17. sedmici nastave u semestru
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Melvinger, J. (1984) <i>Leksikologija</i>. Osijek
2. Šipka, Danko (1998) <i>Osnovi leksikologije i srodnih disciplina</i>. Matica srpska: Novi Sad.
3. Zgusta, Ladislav (1991) <i>Priručnik leksikografije</i>. Svjetlost: Sarajevo.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar III, FIL BHS 461
Semestar i broj bodova: VII semestar; 4 sata seminara, Lektorski: ECTS 6;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj seminara jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u tekstovima prevedenim sa stranih jezika.
Sadržina predmeta: U uvodnom se dijelu kolegija kroz seminarske radove obrađuju norme standardnoga jezika i ukazuje na njihovu primjenu u prevedenim tekstovima. Drugi dio kolegija uključuje oblik praktičnih vježbi. Treći dio seminara odnosi se na komentiranje lektoriranih tekstova te iznošenje iskustava do kojih je svaki student došao u toku praktičnog dijela seminara.
Uvjet za upis predmeta: Lektorski seminar III
Način provjere znanja: izrada seminarskog rada (plan istraživanja + prezentacija + akademska vrijednost seminarskog rada), lektura/korektura prevedenih tekstova sredinom semestra i završni razgovor u posljednjoj sedmici u semestru
Udžbenici i literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S.: <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: <i>Hrvatski pravopis</i>, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503
2. <i>Jezični savjetnik s gramatikom</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1971.
3. Klajn, I.: <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd, 1997.
4. Muratagić-Tuna, H.: <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.
5. <i>Naš jezik u praksi</i>, Priručnici 2, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, 1979
6. Protuđer, I.: <i>Pravilno govorim hrvatski</i>, Praktični jezični savjetnik, Split, Matica hrvatska, 2000.
7. Šipka, M. <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1975.
8. Šipka, M. <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik u Sarajevu, 2006.
9. Teľebak, M.: <i>Govorimo srpski</i>, S lakoćom do jezičke kulture, Banja Luka, 1996.
10. Vidović, R. <i>Jezični savjetnik</i>, Split, Logos, 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar IV, FIL BHS 462
Semestar i broj bodova: Lektorski: VIII semestar, 4 sata seminara, ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj seminara jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u tekstovima prevedenim sa stranih jezika.
Sadržina predmeta: U uvodnom se dijelu kolegija kroz seminarske radove obrađuju norme standardnoga jezika i ukazuje na njihovu primjenu u prevedenim tekstovima. Drugi dio kolegija uključuje oblik praktičnih vježbi. Treći dio seminara odnosi se na komentiranje lektoriranih tekstova te iznošenje iskustava do kojih je svaki student došao u toku praktičnog dijela seminara.
Uvjet za upis predmeta: Lektorski seminar II
Način provjere znanja: izrada seminarskog rada (plan istraživanja + prezentacija + akademska vrijednost seminarskog rada), lektura/korektura prevedenih tekstova sredinom semestra i završni razgovor u posljednjoj sedmici u semestru
Udžbenici i literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S.: <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996, 626 (ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999, 216); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: <i>Hrvatski pravopis</i>, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995, 473 (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 503
2. <i>Jezični savjetnik s gramatikom</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1971.
3. Klajn, I.: <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd, 1997.
4. Muratagić-Tuna, H.: <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2005, 689.
5. <i>Naš jezik u praksi</i>, Priručnici 2, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, 1979
6. Protuđer, I.: <i>Pravilno govorim hrvatski</i>, Praktični jezični savjetnik, Split, Matica hrvatska, 2000.
7. Šipka, M. <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1975.
8. Šipka, M. <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik u Sarajevu, 2006.
9. Teľebak, M.: <i>Govorimo srpski</i>, S lakoćom do jezičke kulture, Banja Luka, 1996.
10. Vidović, R. <i>Jezični savjetnik</i>, Split, Logos, 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar V, FIL BHS 563
Semestar i broj bodova: Lektorski smjer, IX semestar; 4 sata seminara, ECTS 6
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj seminara jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u naučnim tekstovima.
Sadržina predmeta: U uvodnom se dijelu kolegija kroz seminarske radove obrađuju norme standardnoga jezika i ukazuje na njihovu primjenu u naučnim tekstovima. Drugi dio kolegija uključuje oblik praktičnih vježbi na naučnim tekstovima objavljenim u odgovarajućim publikacijama. Treći dio seminara odnosi se na komentiranje lektoriranih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: FIL BHS 123 Pravopis
Način provjere znanja: izrada seminarskog rada, lektura/korektura naučnih tekstova sredinom semestra i završni razgovor u posljednjoj sedmici u semestru
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bulić, R.: <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla, 1999.
2. Halilović, S.: <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, 1996, (ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, 1999); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: <i>Hrvatski pravopis</i>, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995. (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, 1993.
3. <i>Jezični savjetnik s gramatikom</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1971.
4. Klajn, I.: <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd, 1997.
5. Muratagić-Tuna, H.: <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, 2005.
6. <i>Naš jezik u praksi</i>, Priručnici 2, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, 1979.
7. Protuđer, I.: <i>Pravilno govorim hrvatski</i>, Praktični jezični savjetnik, Split, Matica
8. Šipka, M. <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1975.
9. Telebak, M.: <i>Govorimo srpski</i>, S lakoćom do jezičke kulture, Banja Luka, 1996.
10. Vidović, R. <i>Jezični savjetnik</i>, Split, Logos, 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar VI, FIL BHS 564
Semestar i broj bodova: Lektorski seminar, X semestar, 8 sati seminara, ECTS 12
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj seminara jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u naučnim tekstovima šireg obima (u magistarskim i doktorskim radnjama).
Sadržina predmeta: U uvodnom se dijelu kolegija kroz seminarske radove obrađuju norme standardnoga jezika i ukazuje na njihovu primjenu u naučnim tekstovima šireg obima (u magistarskim i doktorskim radnjama). Drugi dio kolegija uključuje oblik praktičnih vježbi na magistarskim i doktorskim radnjama iz različitih naučnih oblasti (izuzevši lingvistiku i književnost kao matične oblasti lektorskog studija). Treći dio seminara odnosi se na komentiranje lektoriranih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: FIL BHS 123 Pravopis
Način provjere znanja: izrada seminarskog rada, lektura/korektura magistarskih i doktorskih radnji sredinom semestra i završni razgovor u sedmici u posljednjoj sedmici u semestru
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bulić, R.: <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla, 1999.
2. Halilović, S.: <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, 1996, (ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, 1999); ili: Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M.: <i>Hrvatski pravopis</i>, 3. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 1995. (ili koje novije izdanje); ili: Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M.: <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, 1993.
3. <i>Jezični savjetnik s gramatikom</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1971.
4. Klajn, I.: <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd, 1997.
5. Muratagić-Tuna, H.: <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, 2005.
6. <i>Naš jezik u praksi</i>, Priručnici 2, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, 1979.
7. Protuđer, I.: <i>Pravilno govorim hrvatski</i>, Praktični jezični savjetnik, Split, Matica
8. Šipka, M. <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1975.
9. Telebak, M.: <i>Govorimo srpski</i>, S lakoćom do jezičke kulture, Banja Luka, 1996.
10. Vidović, R. <i>Jezični savjetnik</i>, Split, Logos, 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I, FIL BHS 101
Semestar i broj bodova: I semestar; 1P + 1V, ECTS 3, HIST; 1P +1V, ECTS 2, KBH; 2P + 1V, ECTS 4, KOB
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima i vještinom pravilnog pisanja. Cilj vježbi jeste smanjiti broj jezičkih nedoumica.
Sadržina vježbi: Na vježbama se stalno provode kvizovi i analizira pravopisna problematika.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij Historije/ Književnosti naroda Bosne i Hercegovine (jednopedmetni studij)/ Komparativne književnosti
Načini provjere znanja na vježbama: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru)
Udžbenici: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: <ol style="list-style-type: none">
1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe. 1999.
2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Hasnija Muratagić-Tuna, <i>Bosanski, hrvatski, srpski, aktuelni pravopisi</i>, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2005.
2. Ljiljana Jojić, <i>Pravopisni priručnik (dodatak Velikom rječniku hrvatskoga jezika)</i>, Novi liber, Zagreb 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II/ Hrvatski jezik II/ Srpski jezik II, FIL BHS 102
Semestar i broj bodova: II semestar; 1P + 1V, ECTS 3, HIST; 1P +1V, ECTS 2, KBH; 2P + 1V, ECTS 4, KOB
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima i vještinom pravilnog pisanja. U ovom semestru posebna pažnja posvećuje se naučnom funkcionalnom stilu, tehnikama citiranja i parafraziranja, preporukama za izradu bibliografije u skladu sa principima MLA.
Sadržina vježbi: Na vježbama se stalno provode kvizovi i analizira pravopisna problematika.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij Historije/ Književnosti naroda Bosne i Hercegovine (jednopedmetni studij)/ Komparativne književnosti
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru)
Udžbenici: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: <ol style="list-style-type: none">
1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe. 1999.
2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
3. Hasnija Muratagić-Tuna, <i>Bosanski, hrvatski, srpski, aktuelni pravopisi</i>, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2005.
4. Ljiljana Jojić, <i>Pravopisni priručnik (dodatak Velikom rječniku hrvatskoga jezika)</i>, Novi liber, Zagreb 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, hrvatski, srpski jezik I kao opći predmet za studijske grupe Germanistika, Romanistika, Slavistika FIL BHS 101
Smjer, semestar i broj bodova: Odsjek za romanske jezike. Odsjek za njemački jezik i književnost. Odsjek za slavenske jezike i književnosti. Prvi semestar. ECTS ?
Trajanje: 1 semestar: 3 sata (2 /pred./ + 1 /vj./)
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se pismenost studenata podigne na što veću razinu (kako u pisanom tako i u usmenom izražavanju). Naime, ovo su studenti stranih jezika, za koje je vrlo važna praktična pismenost na oba plana.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na aspekte korektnog pisanog izražavanja. Vježbe prvenstveno služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova.
Preduvjeti za upis predmeta: Ne postoje. Ovo je opći predmet.
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ tokom 6. sedmice nastave + prvi polusestrialni ispit u 8. sedmici nastave + 1 test /kolokvij/ tokom 12. sedmice nastave + 2. polusestrialni ispit na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni ispit: pismeni u 18. sedmici nastave u semestru
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe. 1999.
2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, hrvatski, srpski jezik II za studijske grupe Germanistika, Romanistika, Slavistika FIL BHS 102
Smjer, semestar i broj bodova: Odsjek za romanske jezike. Odsjek za njemački jezik i književnost. Odsjek za slavenske jezike i književnosti. Drugi semestar. ECTS ?
Trajanje: 1 semestar: 2 sata (1 /pred./ + 1 /vj./)
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studenti jezičkih odsjeka upoznaju sa osnovnim gramatičkim zakonitostima u maternjem jeziku. Na taj način, ovi će studenti lakše ovladati i gramatikom stranog jezika koji studiraju.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne gramatičke pojavnosti. Vježbe, s druge strane, služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova.
Preduvjeti za upis predmeta: Ne postoje. Ovo je opći predmet.
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ tokom 6. sedmice nastave + polusestrialni ispit u 8. sedmici nastave + 1 test /kolokvij/ tokom 12. sedmice nastave + završni ispit na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni kumulativni ispit: pismeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, E., Lončarić, M. i dr. <i>Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 1979.
2. Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I.: <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>. Dom štampe: Zenica. 2000.
3. Silić, J., Pranjković, I. <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I kao opći predmet na Odsjeku za engleski jezik i književnost, odnosno kao opći predmet na Odsjeku za orijentalnu filologiju; FIL BHS 101
Semestar i broj bodova: I semestar; 2P, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Nastava bosanskog jezika ima svoje posebne ciljeve. Oni se zajedno sa svrhamu ostalih općeobrazovnih i stručnih predmeta uklapaju u opću nastavnu cjelishodnost. Za uspješno učenje stranih jezika, solidno znanje maternjeg jezika ne može se zaobići. Zato kolegij ima cilj da unaprijedi praksu i teoriju govorne kulture i pismenosti studenata kako bi se oni pouzdano jezički ispoljavali. Dakle, nastava je usmjerena prema upotrebnim vrijednostima jezika i sračunata na razvijanje jezičkog senzibiliteta i iskazne moći studenata.
Sadržina predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.
Preduvjeti za upis predmeta: bezuvjetno
Način provjere znanja: Provjera znanja se sastoji iz više dijelova. Studenti su dužni položiti dva pismena testa, jedan na sredini i jedan na kraju semestra, ili integralni test. Konačna ocjena se određuje na osnovu urednog pohađanja nastave, aktivnosti u nastavi i srednje ocjene testova.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996; ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999; ili Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M., <i>Hrvatski pravopis</i>, 6. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2002; ili Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M., <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Muratagić-Tuna, H., <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo; 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II (Hrvatski jezik II, Srpski jezik II kao opći predmet na Odsjeku za engleski jezik i književnost, odnosno kao opći predmet na Odsjeku za orijentalnu filologiju; FIL BHS 102
Semestar i broj bodova: II semestar; 2P, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Smatra se da je dobro poznavanje maternjeg jezika važan preduvjet za učenje stranih jezika. Zato će se studenti na ovom kolegiju upoznati s osnovnim pojmovima iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, što ima za cilj da lakše savladavaju problema stranih jezika koje studiraju.
Sadržina predmeta: Na predavanjima će se govoriti o leksičko-semantičkim i morfološkim karakteristikama imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva. Zatim, kategorijalnim obilježjima glagola, glagolskim vrstama, građenju glagolskih oblika i pasivu te nepromjenljivim riječima. Obratit će se pažnja i na leksički nivo, tipove rječnika, semantičkom odnosu među riječima, bogaćenju leksičkog fonda, općoj i posebnoj lekciji. U okvirima ovog kolegija govorit će se o sintaksi, sintaksičkim jedinicama, sintaksemi, sintagmi, rečenici kao komunikacijskoj i kao gramatičkoj jedinici, gramatičkom ustrojstvu rečenica, rečeničnim modelima, rečeničnim konstituentima (subjektu, predikatu, objektu, adverbijalnim odredbama, atributu i apoziciji), rečenicama po sastavu, nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama, tipovima vezanog teksta i redu riječi. Sve ove oblasti bit će propraćene i iz ugla lingvističke stilistike. Na vježbama će studenti, na većem broju primjera, pokazati koliko su razumjeli teorijske postavke oblasti koje su predmet ovog kolegija
Preduvjeti za upis predmeta: položen Bosanski jezik I
Način provjere znanja: pismeno (jedan test nakon prvih sedam sedmica nastave, jedan test na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave i završni usmeni razgovor, ili završni test (ispit): pismeni i usmeni u posljednjoj sedmici nastave.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I, opći predmet za studijske grupe Pedagogija i Psihologija FIL BHS 101
Semestar i broj bodova: I semestar; 2 P, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij Pedagogije/ Psihologije
Načini provjere znanja: pismeno (1 test na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave)
Udžbenici: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: <ol style="list-style-type: none">
1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe. 1999.
2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskom jeziku</i>, Biblioteka Linguos, Sarajevo 1999.
4. Stanojčić – Popović, <i>Srpska gramatika</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II/ Hrvatski jezik II/ Srpski jezik II, opći predmet za studijske grupe Pedagogija i Psihologija FIL BHS 102
Semestar i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Upoznavanje sa savremenim standardnim jezikom i njegovim stilovima.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Bosanskog/ Hrvatskog/ Srpskog jezika I
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) + 1 usmeni razgovor
Udžbenici: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: <ol style="list-style-type: none">
1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe. 1999.
2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskom jeziku</i>, Biblioteka Linguos, Sarajevo 1999.
4. Stanojčić – Popović, <i>Srpska gramatika</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sociolingvistika FIL BHS 515
Smjer, semestar i broj bodova: Nastavnički, IX semestar, ECTS 3; Nastavnički kombinirani studij, X semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studenti našeg jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima sociolingvistike kao naučne discipline i njenom važnošću u kontekstu savremenih društvenih kretanja u našoj zemlji i šire.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne sociolingvističke pojavnosti. Seminar, s druge strane, služi da se studenti iskušaju u istraživanju tih pojavnosti, naročito kada se ima u vidu njihova važnost za lingvistička i društvena kretanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: pismeno (prvi polusestrialni ispit u 8. sedmici nastave + 2. polusestrialni ispit u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni ispit: pismeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bugarski, R. (1996) <i>Jezik u društvu</i>. Beograd: Čigoja štampa.
2. „Funkcionisanje jezika u višenacionalnim zajednicama” (zbornik radova) (1990) Sarajevo: Institut za jezik.
3. Piper, P. (2003) <i>Srpski između velikih i malih jezika</i>. Beograd: Beogradska knjiga.
4. Radovanović, M. (1986) <i>Sociolingvistika</i>. Drugo izdanje. Novi Sad: Dnevnik – Književna zajednica Novog Sada
5. Šehović, A. (2007) „Analiza konverzacije u bosanskohercegovačkim dramama 20. vijeka (sociolingvistički pristup)”. Neobjavljena doktorska disertacija odbranjena 4. 4. 2007. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalektologija; FIL BHS 553
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: IX semestar; 2 časa predavanja, 1 čas seminara i 1 čas vježbi; Lektorski ECTS 5
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim terminima dijalektologije i lingvističke geografije te sa njihovim tematskim okvirom
Sadržina predmeta: <i>Predavanja:</i> Dijalektologija kao naučna disciplina. Osnovi teorije lingvističke geografije. Urbana dijalektologija. Historijska i sinhronijska dijalektologija. Akcentologija. Dijalekti srednjojužnoslavenskog dijasistema. Torlačko narječje. Štokavsko narječje. Kajkavsko narječje. Čakavsko narječje. <i>Seminar:</i> Problemska pitanja u dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Metodologija dijalektoloških istraživanja. Terenski rad. Seminarski i diplomski radovi. <i>Vježbe:</i> Analiza tekstova iz različitih dijalekata srednjojužnoslavenskog dijasistema. Akcentiranje tekstova. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
Ivić, P.: <i>Dijalektologija srpskohrvatskog jezika: Uvod i štokavsko narječje</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1985. (drugo izdanje), 215
Peco, A.: <i>Pregled srpskohrvatskih dijalekata</i>, Beograd, Naučna knjiga, 1989. (četvrto izdanje), 303
Literatura: Monografije i problemski radovi iz dijalektologije (na njih ćemo upućivati na predavanjima i vježbama).

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistički pravci i metode, FIL BHS 514
Semestar i broj bodova: IX. semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara; Nastavnički, ECTS 4; Lektorski: ECTS 4; 2 sata predavanja: Prevodilački ECTS 2; Nastavnički kombinirani studij, ECTS 3; Opći smjer, V semestar, 2 sata predavanja i 1 sat vježbi, ECTS 5
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s elementima strukture jezika. Kolegij se bavi teorijskom analizom elemenata strukture jezika prema jezičnim nivoima, Cilj kolegija jeste dati uvid u elemente jezičke strukture i osvijetliti jezičke fenomene koji su vezani za njih. Cilj kolegija jeste ukazati na jezik kao sistem struktura čije je postojanje u lingvističkom sistemu funkcionalno u onom smislu u kojem omogućava kreiranje i interpretaciju neograničenog broja jezičkih izričaja. Kolegij treba da ukaže na elemente strukture jezika kao nečega što praktično omogućava realiziranje praktično neograničenog ekspresivnog kapaciteta jezika. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s općelingvističkog motrišta.
Sadržina predmeta: Na predavanjima se prezentiraju teorijska razmatranja o elementima strukture pojedinog lingvističkog nivoa. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na vježbama uz obradu kraćih i dužih odlomaka iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu posebna pozornost usmjerava na izradu zadataka koji su indikator stvarnog razumijevanja prezentiranih teorijskih postavki.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru) i završni test (ispit): pismeni
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Jakobson, R. i Halle, M, <i>Temelji jezika</i>, Zagreb, 1988.
2. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1985.
3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i>, Zagreb, 1980.
4. Tekavčić, P., <i>Uvod u lingvistiku</i> (str.1-216), Zagreb, 1979.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Benveniste, E., <i>Problemi opšte lingvistike</i>, Beograd, 1975.
2. Chomsky, N., <i>Sintaksičke strukture</i>, Novi Sad, 1984.
3. Guillaume, G., <i>Principi teorijske lingvistike</i>, Zagreb, 1998
4. Malmberg, B., <i>Moderna lingvistika</i>, Beograd, 1979.
5. Martinet, A., <i>Osnovi opće lingvistike</i>, Zagreb, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u slavistiku, FIL BHS 549
Semestar: IX. semestar; 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 4: Nastavnički
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Ovaj predmet se predaje na mnogim slavističkim katedrama u svijetu. On podrazumijeva, u širem značenju, kompleks nauke o jeziku, književnosti i kulturi Slavena, najbrojnije i najkompaktnije etničke skupine u Evropi. Konkretni razlog uvođenja ovoga predmeta, koji se prije svega usmjerava ka jezičkoj slavističkoj problematici, jeste u tome da se, makar i u najsazetijem vidu, ukaže na osnovna slavistička pitanja, teorijske i istraživačke probleme i da se jezička strana slavističke oblasti osvijetli na cjelovitiji način. Sve ovo zbog toga što se, zapravo, radi o najširim i najdubljim naučnim vezama unutar slavističkoga svijeta i što o tim vezama i ovoj problematici svi studenti slavistike u svijetu na osnovnom studiju maternjeg jezika stiču uvid u te veze, a naročito genetsku povezanost toga svoga jezika sa ostalim slavenskim jezicima unutar pojedinih slavenskih grupa. Drugi razlog uvođenja ovoga predmeta je što se njime sadržajno donekle rasterećuju i inače složena četiri predmeta za onaj dio gradiva općeg karaktera koji se manje-više ponavlja u tim predmetima, a po definiciji pripada Uvodu u slavistiku; radi se o: Osnovama staroslavenskog jezika, Historijskoj gramatici bosanskog jezika, Historiji bosanskoga književnog jezika i Poredbenoj gramatici slavenskih jezika, tim prije što su prvii posljednji, po "Bolonji", svedeni na jedan semestar. Zbog balansa predmeta i bodova ovaj predmet je iz predviđenog prvog semestra, zasad, prebačen u deveti semestar, pa će, praktički, "služiti" Poredbenoj gramatici, koja je u desetom semestru. Osim toga, svrha ovoga predmeta je upoznati studente s osnovnim pojmovima iz "lingvističke slavistike", s počecima indoeuropeistike i slavistike, kao i sa najvažnijim predstavnicima tih naučnih disciplina, tipovima jezičke srodnosti i uopće s pojmovima genealoške lingvistike, sa slavenskom pradomovinom i Slavenima općenito, sa slavenskim jezicima, dijasistemima i književnojezičkim sistemima (vrijeme standardizacije, dijalekatska osnova, najvažniji gramatičari i pisci; pisma i pravopisi (osnovne informacije). Cilj predmeta je upoznati studente sa glavnim i najvećim naučnim slavističkim projektima, među kojima su najvažnija dva projekta: Općeslavenski lingvistički atlas i Etimološki rječnik slavenskih jezika. Cilj je također razvijati i njegovati svijest o jezičkoj, etničkoj, kulturnoj i duhovnoj bliskosti među slavenskim narodima, koja se na najizrazitiji način odražava upravo u genetskim i evolutivnim međujezičkim vezama.
Sadržaj predmeta: Osnovni oblik nastave su predavanja i vježbe. Na predavanjima teme će se najčešće obrađivati klasično, sa iznošenjem najbitnijih pitanja, ali će biti najuže povezane i sa vježbama, pogotovo u vezi sa širokom temom slavenskih grafija i pravopisnih koncepcija. Vježbe tematski prate predavanja. Studentima se daju najvažnije informacije o pismima i pravopisima većine slavenskih jezika, kako bi se i sama predavanja lakše pratila.
Preduvjeti za upis predmeta: Odslušan osmi semestar.
Načini provjere znanja: Kontrolni test i usmena provjera.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bošković, R., <i>Upporedna gramatika slovenskih jezika</i>, 1. dio: <i>Fonetika</i>, Beograd (izdanje "Naučne knjige" ili "Trebnika"), 1. poglavlje (Uvod)
2. Desnickaja, A.V., <i>Voprosy izučeniija rodstva indoevropskih jazykov</i>, Moskva 1955.
3. Falowski, A. i Sender, B., <i>Biesiada slowiańska</i>, Kraków 1992. (i paralelni tekstovi)
4. Hamm, J., "Slavistika u neslavenskim zemljama i njezin udio u povijesti slavistike", <i>Radovi ANUBiH</i>, knj. LXX, Odjeljenje društvenih nauka knj. 21, Sarajevo 1981.
5. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i> (bilo koje izdanje), naslovi: Epoha prvih komparatista, Mladogramatičari, Progressivne slavističke škole
6. Kondrašov, N. A., <i>Slavjanskije jazyki</i>, Moskva 1961. (i paralelni tekstovi) ili 1986.
7. Mihaljević, M., <i>Slavenska poredbena gramatika</i>, 1. dio (samo: <i>Uvod</i>), Zagreb 2002.
8. Piper, P., <i>Uvod u slavistiku 1</i>, Beograd 1998.
9. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i>, Školska knjiga, Zagreb, poglavlja 2, 9, i 10.

Dopunska literatura:

1. *Aktuelnye voprosy balkanskogo jazykoznanija*, Sankt-Peterburg, 2003.
2. *Etimologičeskij slovar6 slavjanskih jazykov I – XXXI*, Moskva 1961- 2008.
3. Filin, F.P., *Obrazovanie jazyka vostočnyh slavjan*, Moskva-Lenjingrad, 1962.
4. Jeftić, M., *Sa svetskom slavistima*, "Dečje novine", Gornji Milanovac, 1991.
5. Kudělka, M., *O pojetí slavistiky, vývoj představ o jejím předmětu a podstatě*, Academia, Praha, 1984.
6. Martine, A., *Indoevropski jezik i "Indoevropljani"* - *Prevod i predgovor (!)* J. Grković, Književna zajednica N. Sada, 1987.
7. *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas. Materialy i issledovanija*, Moskva 1974. (i dalje)
8. *Slavjanskoe i balkanskoe jazykoznanije. Problemy interferencii i jazykovyh kontaktov*, Moskva, 1975.
9. Skok, P., *Etimologijski rječnik hrvatskog ili srpskog jezika*, Zagreb (bilo koje izdanje)
10. Stanišić, V., *Uvod u indoevropsku filologiju*, "Čigoja", Beograd 2006.
11. Tolstoj, N. I., *Slavjanske jazyki, Radovi ANUBiH*, knj. LXIV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 20, Sarajevo
12. Uvodni tekstovi bilo kojeg izdanje staroslavenskih gramatika: Hamm, J., *Staroslavenska gramatika*, ŠK, Zagreb; Damjanović, S., *Staroslavenski jezik*, Zagreb; Nikolić, S., *Staroslovenski jezik I ili II*, Beograd

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Poredbena gramatika slavenskih jezika, FIL BHS 550
Semestar i broj bodova: X. semestar, Nastavnički smjer, 2P+2V, 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj je uvesti studente, teoretski i praktično, u načela i tehnike <i>poredbeno-povijesnog</i> proučavanja srodnih jezika, u metode rekonstrukcije i etimologije, stalno imajući u vidu <u>fonetske</u> ekvivalencije i tendencije. U fonološko-fonetskom pogledu ide se u dubinu slavenskog jezičnog vremena i prostora, preteći smjenu strukturnih modela fonoloških sustava i podsustava (samoglasničkog i suglasničkog), ne vodeći računa samo o tipičnim slavenskim fonemima, kao što su: <i>jat, jerovi, jeri, nosni vokali...</i> Posebno se vodi računa o evoluciji vokalskih sustava – pie., psl. i stsl. – u vezi sa zakonom otvorenih slogova i slogovne harmonije, o nestanku diftonga i diftonških skupina (monoftongizacija i raspadanje, metateza likvida i "polnoglasije"). Izlaže se povijest praslavenskog jezika, njegov fonološki (suglasnički) i morfološki sustav u perspektivi (najvažniji opći slavenski procesi u slavenskim jezicima služeći se metodama relativne kronologije) i retrospektivi (nastanak praslavenskih glasova i oblika s rekonstrukcijom arhetipova). Naglasak je na važnosti <i>morfema</i> u tim analizama, i u fonologiji, jer fonem nema inherentne značenjske komponente bez koje se ne mogu vršiti poredbeno-povijesne analize i dokazivanje srodnosti.
Sadržaj predmeta: Na <i>predavanjima</i> se zbog tematske širine, ali i složenosti i slojevitosti predaju izabrane i najslabije teme s naglaskom na povezivanju komplementarnih činjenica iz staroslavenskog jezika i historijske gramatike i dijalektologije. <i>Vježbe</i> tematski prate predavanja, pa i pri upoznavanju s karakterističnim crtama slavenskih jezika, jer se čitaju i analiziraju paralelni slavenski tekstovi (prijevodi) na grafijskom, ortografskom, fonološkom i morfološkom planu, s ovlaštenim informacijama leksičkog i sintaktičkog plana. Predavač nudi svoje čitanje tekstova, ali i čitanje izvornih govornika.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Načini provjere znanja na vježbama: usmeno i pismeni testovi
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bošković, R., <i>Uporedna gramatika slovenskih jezika</i>, 1. dio (Fonetika), Beograd (izdanje Naučne knjige ili Trebnika)
2. Mihaljević, M., <i>Slavenska poredbena gramatika</i>, 1. dio (Uvod i fonetika), Zagreb, 2002.
3. Piper, P., <i>Uvod u slavistiku 1</i>, Beograd, 1998.
Dopunska literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Falowski, A. i Sender, B., <i>Biesiada slowiańska</i>, Kraków, 1992. (paralelni tekstovi)
2. Hamm, J., <i>Staroslavenska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb (svako izdanje)
3. Jedan od etimoloških rječnika slavenskog ili slavenskih jezika: Skok, P., <i>Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika</i>; Gluhak, A., <i>Etimološki rječnik hrvatskoga jezika</i>; <i>Etimologijski slovar' slovjanskih jazykov</i> (red. O. Trubačev), Moskva; <i>Etimološki rečnik srpskog jezika</i>, ur. Loma, A.
4. Kondrašov, N.A., <i>Slavjanske jazyki</i>, Moskva, 1961. (paralelni tekstovi)
5. Martine, A., <i>Indoevropski jezik i "Indoevropljani" - Prevod i predgovor (!)</i>, Književna zajednica Novog Sada, 1987.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Akcentologija bos., hrv. srp. jezika I FIL BHS 272
Semestar i broj bodova: III. semestar, 2 sata predavanja, A-2 ECTS 2, Lektorski ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je da studenti ovladaju znanjem o prirodi našeg akcenta, pravilima njegove distribucije u riječima i akcenatskim cjelinama i distribucije postakcentskih dužina, te da se osposobe za prepoznavanje akcenata u govoru i za standardnojezičko akcentiranje teksta
Sadržina predmeta: <i>Na predavanjima</i> će se približiti akcent kao jezička kategorija, osvijetliti priroda akcenta u našem jeziku fiziološka strana svake od njegovih komponenata, kriteriji klasifikacije da bi se utvrdio broj prozodijskih jedinica, odnosno akcenatski sistem. Po usvajanju ovih znaja preći će se na utvrđivanje zakonitosti distribucije prozodijskih jedinica u riječi i akcenatskim cjelinama, ukazati na uzroke različitog prenošenja akcenta na proklitiku, te osvijetliti gramatičke kategorije sa kojih se akcentat prenosi neoslabljen, odnosno tzv. staro štokavsko prenošenje. Isto tako osvijetlit će se detaljnije fonološka funkcija akcenta, tj. njegovih komponenti kao koherentnih distinktivnih obilježja fonološkog sistema standardnih jezika na osnovi štokavskog narječja. <i>Na vježbama</i> će se studenti osposobljavati za prepoznavanje akcenata počev od uočavanja razlika u trajanju sloga (dugi prema kratkim slogovima), silini izgovora (naglašeni slog prema nenaglašenim slogovima, te kretanju tona (silazni prema uzlaznom tonu), pa do akcenatskih jedinica – dugosilaznog prema dugouzlaznom, kratkosilaznom prema kratkouzlaznom akcentu. Poslije ovih etapa uvježbavat će akcentiranje pisanog teksta po pravilima akcentuacije standardnog jezika, da bi na kraju prešli na uvježbavanje identificiranje akcenta u govornoj realizaciji jezika u standardnoj formi, ali i u nestandardnoj, dijalektološkoj formi.
Preduvjeti za upis predmeta: Fonetika i fonologija bos., hrv., srp. jezika
Način provjere znanja: 2 testa - prvi sredinom semestra, drugi na kraju semestra, te završni ispit: pismeni i usmeni u posljednjoj sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I.</i> (poglavlje o akcentu), Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Baotić, J., <i>Iz akcenatske problematike veza «enklitičkih» oblika ličnih zamjenica sa prijedlozima</i>, Književni jezik, nov. s. 2, Sarajevo
2. Ivić, P., <i>Historija srpskohrvatske akcentologije</i>, Novi Sad
3. Junković, Z., <i>Naglasak na proklitici</i>, Jezik, godište XIX, sv. 2
4. Kravar, M., <i>O grafici književnog akcenta</i>, Jezik, godište XXII, sv. 1
5. Peco, A., <i>Osnovi akcentologije srpskohrvatskog jezika</i>, Beograd
6. Vuković, J., <i>Srpskohrvatska književna akcentuacija i funkcionalnost akcenta</i>, Književni jezik, st. s. 1-2, Sarajevo

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Akcentologija II, FIL BHS 273
Semestar, smjer i broj bodova: IV semestar, 2P, 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija Akcentologija II jeste da se na njemu studenti upoznaju sa akcentom kao morfološkom kategorijom, tj. s akcenatskim paradigmatima imenica, pridjeva, zamjenica, brojeva i glagola. Studentima će biti predočena i činjenica da je broj akcenatskih dubleta u morfologiji standardnog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika veoma visok.
Sadržina predmeta: Ovdje će biti riječi o akcentu kao morfološkoj kategoriji. Zatim će se skrenuti pažnja na akcenatske paradigme imenica svih vrsta, akcenat pridjeva, akcenat oblika komparativa i superlativa, akcenat zamjenica, akcenat imeničkih, ličnih i neličnih, zamjenica, akcenat pridjevskih zamjenica, akcenat brojeva i akcenat glagola svih vrsta. Ukazat će se i na brojne dublete u morfologiji standardnog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Predavanja se izvode pomoću power point prezentacije, a slušat će se i snimljeni pojedini dijelovi tekstova koje čitaju poznati glumci.
Preduvjeti za upis predmeta: Akcentologija I.
Način provjere znanja: pismeno (jedan test u osmoj sedmici nastave, drugi u posljednjoj, i završni dio ispita (test)). Studenti koji ne polože predviđene testove mogu polagati kumulativni integralni test.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>. (poglavlje o akcentu), Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Funkcionalna stilistika, FIL BHS 468
Semestar, smjer i broj bodova: 1P,1S, VII semestar, Nastavnički smjer, ECTS 2, Prevodilački smjer ECTS 3.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: U sklopu predmeta <i>Funkcionalna stilistika</i> studenti će se upoznati s činjenicom da strukturalna svojstva izraza u velikoj mjeri zavise od njegove namjene, odnosno funkcije. U novije vrijeme ta tematika i problematika, tj. veza inherentnih i aherentnih svojstava jezičkog izraza – predmet su posebne naučne discipline koja se naziva funkcionalnom stilistikom. Naime, jezik se, zavisno od upotrebnih vidova i historijskih okolnosti, raslojava, a funkcionalnim raslojavanjem nastaje više funkcionalnih stilova, kako u usmenom tako i u pisanom izražavanju. Studentima će se pokazati da se jezik različito ponaša u različitim sferama upotrebe, tj. da je funkcionalni stil osoben karakter govora ove ili one socijalne vrste koja odgovara određenoj oblasti društvene aktivnosti i njoj korelativnom obliku svijesti, koju stvaraju osobenosti funkcioniranja u toj oblasti jezičkih sredstava i specifična govorna organizacija, što daje određenu njenu opću stilsku obojenost (makroobojenost). Posebno će se ukazati na problem tipologije funkcionalnih stilova, jer još uvijek ne postoji općeprihvaćena tipologija funkcionalnih stilova, ali i na to da granice između pojedinih stilova nisu stroge, precizne i stabilne. Seminar je organiziran tako što će se na njemu analizirati tematika programskih sadržaja. Svi studenti su obavezni u toku semestra uraditi po dva referata o kojima će se voditi rasprava na seminaru.
Sadržina predmeta: Izbor jezičkih sredstava i način njihovog korišćenja u različitim sferama komunikacije. Funkcionalni stil kao specifičan sistem izbora i organizacije jezičke građe. Funkcionalni stil kao kompleks specifičnih, poluspecifičnih i nespecifičnih jedinica izbora i njihov odnos prema neutralnim jezičkim sredstvima. Komunikacijski aspekt jezika kao jedan od fundamenata funkcionalne stilistike. Problem tipologije funkcionalnih stilova. Opće karakteristike funkcionalnih stilova (književnoumjetničkog, publicističkog, administrativnog, naučnog i razgovornog), podstilova, hibridnih stilova, žanrova itd.
Preduvjeti za upis predmeta: položena Lingvistička stilistika II
Način provjere znanja: pismeno (u toku semestra studenti će raditi dva testa / u toku sedme i posljednje sedmice) i završni usmeni razgovor ili završni test (ispit): pismeni i usmeni.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Tošović, B., <i>Funkcionalni stilovi</i>, Beogradska knjiga, Beograd, 2002.
2. Tošović, B., <i>Funkcionalni stilovi</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1988.
3. Simić, R., <i>Osnovi teorije funkcionalnih stilova</i>, Jasen, Beograd, 2002.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kovačević, M. i Badurina, L., <i>Raslojavanje jezičke stvarnosti</i>, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 2001.
2. Vasiljeva, A. N., <i>Функциональная стилистика. Функциональный стиль. Разговорная речь. – Актуальные проблемы лексикологии, лексикографии и стилистики.</i> – Пермь, 1977.
3. Katnić-Bakaršić, M., <i>Stilistika</i>, Izdavačka kuća Ljiljan, Sarajevo, 2001.
4. Vinokur, T., <i>Развитие функциональных стилей современного русского языка</i>, Москва, 1974.
5. Savić, S. i Polovina, V., <i>Razgovorni srpskohrvatski jezik</i>, Beograd, 1989.
6. Polovina, V., <i>Leksičko-semantička kohezija u razgovornom jeziku</i>, 1987.
7. Mladenov, M., <i>Novinarska stilistika</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1980.
8. Visković, N., <i>Jezik prava</i>, Zagreb, 1989.
9. Pupovac, M., <i>Politička komunikacija. Prolegomena teoriji političke komunikacije</i>, Zagreb, 1990.
10. Silić, J., <i>Znanstveni stil hrvatskoga standardnog jezika</i>, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. VI, br.2, Zagreb, 1997, 397-415
11. Katalinić-Udovičić, P., <i>Naučni funkcionalni stil</i>, Strani jezici, knj.VIII, br. 1-2, Zagreb
12. Radovanović, M., <i>O raslojavanju jezika i funkcionalnim stilovima</i>, Vukova zadužbina, Beograd, god. 7, br. 26
13. Tošović, B., <i>Oglagoljenost funkcionalnih stilova</i>, JF, knj. XLIX, 1993, 57-74
14. Luković, M., <i>Razvoj srpskoga pravnoga stila</i>, Beograd, 1994.
Literatura za seminar:

1. Dmitreva, I., *Functional styles, genres and categories of speech communication*, Stil, br. 5, Međunarodni časopis, Banja Luka –Beograd, 2006, 63-76
2. Dudok, M., *Stilska raslojavanja danas*, Stil, 1, Međunarodni časopis, Banja Luka – Beograd, 2002, 119-128
3. Muratagić-Tuna, H., *Jezik medija i obrazovanje*, Obrazovanje odraslih, Bosanski kulturni centar Sarajevo i Institut za međunarodnu saradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola, br. 2, Sarajevo, 2002, 17-33
4. Muratagić-Tuna, H., *Novo o funkcionalnim stilovima*, Srpski jezik, VIII/1-2, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 2003, 617-629
5. Petrović, V., *Novinska frazeologija*, Novi Sad, 1989.
6. Popović, M., *Standardni jezik i stilovi*, Akademska štampa, Beograd, 2007.
7. Pranjković, I., *Funkcionalni stilovi i sintaksa*, u: Suvremena lingvistika 22, 1/ 2, Zagreb, 519-527. Zbornik radova, *Jezik i stil sredstava informisanja*, Sarajevo, Svjetlost, 1991.
8. Silić, J., *Rečenica i funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. VII, br. 1, Zagreb, 1986b, 435-441
9. Silić, J., *Administrativni stil hrvatskoga književnog jezika*, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. V, br. 4, Zagreb, 1996a, 349-35.
10. Simić, R., *Politički diskurs*, MH Aktuel, Beograd, 1996.
11. Simić, R., *Uz diskusiju o funkcionalnim stilovima*, Knjiga, XXXIX/1, Beograd, 1-19.
12. Škiljan, D., *Javni govor*, Antibarbarus, Zagreb, 2000.
13. Vasić, V., *Novinarski reklamni oglas*, Studija iz kontekstualne lingvistiike, Novi Sad, 1995.
14. Životić, R., *Jezik i stil novinskih izvještaja*, u: Jezik i stil sredstava informisanja, Svjetlost, Sarajevo, 1991, 7-20

Student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom studentu će se ponuditi šira literatura, saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i seminara, kao i specijalna literatura potrebna za izradu referata.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Strukturalistička lingvistika; FILBHS 385
Semestar i broj bodova: Lektorski i Prevodilački smjer V. semestar; 2 sata predavanja, ECTS 4; Nastavnički smjer 1 sat predavanja i 1 sat seminara, ECTS 2
Trajanje: I. semestar
Tip kolegija: predavanje i seminara
Status predmeta: izboran
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s temeljnim pojmovima strukturalne lingvistike. Kolegij se ne bavi teorijskom analizom elemenata strukture jezika prema jezičnim nivoima, nego insistira na davanju uvida u poimanje jezika i njegovih elemenata u odnosu na različite strukturalne lingviste. Student treba da stekne jasnu sliku o osobenostima pojedinih strukturalnih učenja u lingvističkoj teoriji. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s opčelingvističkog motrišta.
Sadržina predmeta: Na predavanjima se prati razvoj strukturalnih pristupa jeziku. Posebna pozornost u kolegiju posvećena je nauku Ferdinanda de Saussurea kao lingvisti koji je bitno odredio smjer izučavanja lingvistike 20-og stoljeća, određivši je kao strukturalističku. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na časovima seminara obrađuju kraći i duži odlomci iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u posljednjoj sedmici nastave u semestru)
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i>, Ljubljana 1975.
2. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1985.
3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i>, Zagreb, 1980.
4. Tekavčić, P., <i>Uvod u lingvistiku</i>, Zagreb, 1979, str.1-216
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Benveniste, E., <i>Problemi opšte lingvistike</i>, Beograd, 1975.
2. Chomsky, N., <i>Sintaksičke strukture</i>, Novi Sad, 1984.
3. De Saussure, F., <i>Opšta lingvistika</i>, Beograd, 1969.
4. Guillaume, G., <i>Principi teorijske lingvistike</i>, Zagreb, 1998.
5. Jakobson, R. i Halle, M., <i>Temelji jezika</i>, Zagreb, 1988.
6. Malmberg, B., <i>Moderna lingvistika</i>, Beograd, 1979.
7. Martinet, A., <i>Osnovi opće lingvistike</i>, Zagreb, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Poststrukturalistička lingvistika; FIL BHS 486
Semestar i broj bodova: VIII. semestar; 2 sata predavanja, ECTS 3: Lektorski smjer; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi: Prevodilački, ECTS 3
Trajanje: I. semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: izboran
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s temeljnim pojmovima poststrukturalne lingvistike. Kolegij insistira na davanju uvida u poimanje jezika i njegovih elemenata u odnosu na različite pravce u lingvistici koji se mogu identificirati kao poststrukturalistički. Student treba da stekne jasnu sliku o osobenostima pojedinih poststrukturalističkih koncepata. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s općelingvističkog motrišta.
Sadržina predmeta: Na predavanjima se daje uvid u različite teorije o jeziku i njegovim elementima koje se u suvremenoj naučnoj teoriji određuju kao poststrukturalističke. Posebna pozornost u kolegiju posvećena je nauku Jacquesa Derride i njegovom dekonstruktivizmu. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na časovima seminara obrađuju kraći i duži odlomci iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u poseljednjoj sedmici nastave u semestru).
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i>, Ljubljana 1975.
2. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1985.
3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i>, Zagreb, 1980.
4. Tekavčić, P., <i>Uvod u lingvistiku</i>, Zagreb, 1979, str.1-216
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Benveniste, E., <i>Problemi opšte lingvistike</i>, Beograd, 1975.
2. Chomsky, N., <i>Sintaksičke strukture</i>, Novi Sad, 1984.
3. De Saussure, F., <i>Opšta lingvistika</i>, Beograd, 1969.
4. Guillaume, G., <i>Principi teorijske lingvistike</i>, Zagreb, 1998.
5. Jakobson, R. i Halle, M., <i>Temelji jezika</i>, Zagreb, 1988.
6. Malmberg, B., <i>Moderna lingvistika</i>, Beograd, 1979.
7. Martinet, A., <i>Osnovi opće lingvistike</i>, Zagreb, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Književnojezička politika u BiH od 1970 do 1990. godine FILBHS 270
Semestar i broj bodova: 3. semestar; Lektorski: 2 sata predavanja, ECTS 3; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja, ECTS 2;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta je da studente uvede u složenost problematike standardnih jezika u višenacionalnim zajednicama, na općem planu, te na tendencije raslojavanja zajedničkog standardnog jezika Bošnjaka, Crnogoraca, Hrvata i Srba na varijante po nacionalnom kriteriju i pokušaju da se u BiH takvi procesi neutraliziraju i očuva jedinstvo komunikacijskog prostora, na posebnom planu.
Sadržina predmeta: Na predavanjima i seminarima osvjetlit će se specifičnosti zajedničkog standardnog <i>srpskohrvatskog ili hrvatskosrpskog jezika</i> od njegovog utemeljenja do konačnog raspada na posebne nacionalne standardne jezike. Težište izlaganja bit će na procesima koji su se odvijali sedamdesetih godina – otporu nastojanjima da se u standardnom jeziku što je moguće više reducira sinonimije, i zalaganju za priznavanje dviju već prepoznatljivih upotreba, hrvatske i srpske, kao varijanata ako ne kao posebnih standardnih jezika, te na mjerama koje su preduzete u Bosni i Hercegovini da se takve tendencije onemoguće i negativne posljedice ublaže na njenom prostoru. Osvjetlit će se šta je sve poduzeto i ostvareno u Bosni i Hercegovini posljednjih dvadeset godina postojanja zajedničkog jezika, zasnivanje koncepta književnojezičke politike – njeni principi i njihov značaj, teorijski doprinos elaboraciji funkcioniranja standardnog jezika u multietničkoj zajednici, istraživačke aktivnosti poduzete s ciljem da se jezička situacija u Bosni i Hercegovini stručno elaborira i obesnaže proizvoljna prikazivanja stanja, mjere podizanja nivoa znanja srazmjerno poziciji i stupnju odgovornosti svih onih koji se bave jezikom kao predmetom proučavanja kao i onih koji se njime služe kao djelatnici u obrazovnim institucijama i sredstvima informiranja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: dva testa (sredinom i na kraju semestra semestra), pismeni rad tokom semestra i završni ispit nakon 16. sedmice

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Urbana dijalektologija FILBHS 571
Semestar i broj bodova: 10. semestar; Nastavnički i Prevodilački smjer: 2 sata predavanja, ECTS 2; Lektorski smjer: 2 sata predavanja, ECTS 3; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja i 1 sat seminara ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osovni cilj predmeta je da studente uvede u složenost problematike dijalekatskih istraživanja.
Sadržina predmeta: Temelje urbanoj dijalektologiji položili su švicarski romanisti K. Jaberg i J. Jud u prvoj polovici 20. st. U posljednje vrijeme sociolingvistika preuzima dijalektološke studije, usredotočujući se na izgovorne varijacije uvjetovane socijalnim, a ne geografskim faktorima. Američka škola socijalne dijalektologije, najviše zaslugom W. Labova, produbila je ova shvatanja sagledavanjem socijalne dimenzije jezičkih varijacija. Labov udara temelje modernoj urbanoj dijalektologiji. Za razliku od regionalnih, tzv. geografskih, teritorijalnih, lokalnih dijalekata, ovdje su u centru pažnje gradski, urbani dijelekti u kojima se prepoznaje gdje se ko nalazi na društvenoj ljestvici. Zato se zovu još socijalni ili klasni dijelekti te sociolekti. Raslojenost pojedinih jezika s obzirom na postojeće klase, na profesionalni status, uzrast, spol, zorno je predstavljena u djelima urbane dijalektologije. Sociolekti su, dakle, jezički varijeteti definirani na socijalnim osnovama, za razliku od regionalnih.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: dva testa (sredinom i na kraju semestra semestra), pismeni rad tokom semestra i završni ispit nakon 16. sedmice

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Analiza diskursa FIL BHS 582
Semestar i broj bodova: 10. semestar; Prevodilački smjer: 2 sata predavanja, ECTS 2; Lektorski smjer: 2 sata predavanja, ECTS 2; Nastavnički kombinirani studij: 2 sata predavanja i 1 sat seminara ECTS 4;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: U okvirima ovoga kursa posmatrat će se jezik sa pragmatične strane, dakle u procesu upotrebe. Takav vid proučavanja jezika dopunjuje saznanja stečena proučavanjem jedinica i struktura jezičkog sistema. Naime, nizanjem međusobno povezanih rečenica ostvaruju se veće komunikacijske cjeline, a takva realizacija u vezanom govoru obično se naziva diskurs (ako je riječ o procesu) ili tekst (ako se radi o proizvodu). Otuda je cilj ove nastave osposobljavanje studenata za samostalnu analizu (raz)govornog materijala u jedinicama većim od rečenice. Osvrnut ćemo se i na historiju razvoja analize diskursa, kao i na teorije i metode diskursa. Posebna pažnja posvrtit će se osobinama govornog diskursa, kao i osobinama razgovora vezanim za različita okruženja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: dva testa (sredinom i na kraju semestra semestra), pismeni rad tokom semestra i završni ispit nakon 16. sedmice

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalekatska baza u jeziku sevdalinke FILBHS 391
Semestar i broj bodova: VI semestar, 2 sata predavanja, 2 ECTS: Lektorski smjer
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Sadržina predmeta: Sevdalinka predstavlja osoben vid usmenoga stvaralaštva Bošnjaka i u njoj se, sa književnohistorijskoga aspekta, odražavaju svi procesi koji i inače odlikuju razvojnu liniju bosanskoga književnog jezika. Jezički izvori i jezička slojevitost te lirske narodne pjesme predstavljaju posebno interesantnu temu za naučno proučavanje, ali i za tumačenje u vidu izbornoga predmeta na visokoškolskom nivou obrazovanja. Dijalekatska baza sevdalinke jeste njezino polazište kad je riječ o prvobitnosti jezičkog joj utemeljenja, a njezina daljnja jezička variranja ne govore samo o prenošenju te pjesme "s koljena na koljeno"nego i o načinu njenoga konačnoga jezičkog oblikovanja. Oblast zanimanja i tumačenja u okviru izbornoga predmeta <i>Dijalekatska baza u jeziku sevdalinke</i> upravo se usmjerava na ovu problematiku, s napomenom da je sevdalinka u stvari glavni vid očuvanja kontinuiteta i bosanskoga govornoga i bosanskoga književnog jezika, u smislu njegove najviše estetske dotjeranosti, metaforičnosti i književnojezičke prefinjenosti ovoga vida usmenoga stvaralaštva.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: u posljednjoj sedmici semestra i završni ispit

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezičke odlike epa <i>Ženidba Smailagić Meha</i> FILBHS 392
Semestar i broj bodova: VI semestar, 2 sata predavanja, 2 ECTS: Lektorski smjer
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Sadržina predmeta: " <i>Ženidba Smailagić Meha</i> " je najveći južnoslavenski ep, koji je do sada u nauci bio predmet interesovanja i proučavanja. Međutim, njegova jezička slojevitost do dana današnjeg je ostala sasvim neistražena i nepoznata. U ovoj izuzetnoj tvorevini usmene književnosti ogledaju se praktički sva jezička variranja koja i inače odlikuju unutarnju strukturu novoštokavske folklorne koine. Njena uža dijalekatska baza je sandžački dijalekt, odnosno bjelopoljski govor, ali se u jeziku te tvorevine javljaju mnoge osobine koje nedvojbeno upućuju na njegovu vezu sa bosanskom epskom tradicijom, s jedne strane, i širom južnoslavenskom tradicijom, s druge strane. Svim tim jezičkim vidovima variranja epa " <i>Ženidba Smailagić Meha</i> " posvećen je specijalni kurs u okvirima izbornoga predmeta, naslovljen kao "Jezičke odlike epa <i>Ženidba Smailagić Meha</i> ."
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: u posljednjoj sedmici semestra i završni ispit

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Pragmalingvistika; FIL BHS 484
Smjer, semestar i broj bodova: VII semestar, 1 sat predavanja i 1 sat seminara, Nastavnički smjer: 2 ECTS; Prevodilački: 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar: 1 sat (1 /pred./)
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Sadržaj predmeta: Pragmalingvistika kao naučna disciplina. Dodirne tačke pragmalingvistike s drugim lingvističkim disciplinama. Govorni činovi (podjela). Uloga pokreta u govornoj pragmatici. Strategije jezičkog djelovanja (s posebnim osvrtom na strategije učtivosti).
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: u posljednjoj sedmici semestra + završni ispit
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Austin, J. L. "How to do things with words", 1962.
2. Austin, J. L. (1987) "Performativni iskazi". U: <i>Kontekst i značenje</i>. Rijeka: Izdavački centar, Rijeka. Str. 29–39.
3. Badurina, L.; Ivanetić, N.; Pritchard, B.; Stolac, D. (ur.) (1999) <i>Teorija i mogućnosti primjene pragmalingvistike</i>. Zagreb – Rijeka: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
4. Ivanetić, N. <i>Govorni činovi</i>, 1995.